

Falla Plaça Benlloch
Aleixandre VIé

TEMPS I FALLES

llibret 2024
FALLA
PLAÇA BENLLOCH ALEIXANDRE VIÉ
Temps i falles

“LES FALLES DE XÀTIVA SÓN BÉ D'INTERÉS CULTURAL IMMATERIAL,
FESTA D'INTERÉS TURÍSTIC AUTONÒMIC I PATRIMONI IMMATERIAL DE LA HUMANITAT.”

“EL LLIBRE HA PARTICIPAT EN LA CONVOCATÒRIA DELS PREMIS DE LA GENERALITAT
PER A LA PROMOCIÓ DE L'ÚS DEL VALENCIÀ DE L'ANY 2024.”

“ESTE LLIBRET PARTICIPA EN LA CONVOCATÒRIA DELS PREMIS DE LLETRES FALLERES.”

“AQUEST LLIBRET PARTICIPA EN EL PREMI PUNT VOLAT”.

EDITA

Falla Plaça Benlloch Alexandre Vié

COORDINACIÓ

Ángel José Sánchez
Joan Quilis

PORTADA I DISSENY

Miguel Hache

MAQUETACIÓ I IMPRESSIÓ

Paper Plegat s.l.

FOTOGRAFIES

Estudio Federico
La comissió
Collaboradors literaris

COL-LABORACIONS GRÀFIQUES

Pau Esplugues, Rebeca Colomer, Pepe Castells,
Lucia Sanvictorino, Susana Martínez

COL-LABORACIONS LITERÀRIES

Jose Manuel Benet, Javier Lara, Carmen Anaya, Rafa Peinado,
Henar García, Jose Luis Llorens, Jose Luis Lagardera,
Raimon Tormo, Ángel J. Sánchez, Joan Quilis

**TRADUCCIÓ AL VALENCIÀ
DE L'EXPLICACIÓ DEL MONUMENT INFANTIL**

José Colero

CORRECCIÓ ORTOGRÀFICA

Carmen Anaya

GESTIÓ PUBLICITÀRIA

Vicente Peinado, Vicente Palop, Ángel J. Sánchez

DEPÒSIT LEGAL

V-982-2011

TIRADA

Exemplars 500

La falla Plaça Benlloch Alexandre Vié no es fa responsable de les opinions dels col·laboradors en els articles publicats, ni les comparteix necessàriament. Queda totalment prohibit l'emprament de cap part d'aquesta publicació sense l'autorització prèvia i escrita de l'editor, excepte la citació en llibres, revistes o articles de premsa si s'esmenta la procedència.

Índex

María Beltrán , Regidora de Cultura Festiva.....	4
Ángel José Sánchez , President de la falla	6
Programa d'actes	8
Andrea Simón , Fallera Major 2024	10
Entrevista a la Fallera Major	12
Andrea de prop	17
Monument gran: El nostàlgic futur de les Falles	20
Explicació de la falla , Rafa Tortosa Garcia	22
Monument infantil: Instruccions per a acudir al berenar d'Àlicia	32
Explicació de la falla , Grassa Toro	32
IL-LUSTRANT L'ANIVERSARI	39
Parot7424 , Pau Esplugues.....	40
Del naixement a l'actualitat , Rebeca Colomer i Ferrer	42
Adversitats controlades , Pepe Castells.....	44
Les falles són... , Lucia Sanvictorino Català	46
Roba bella , Susanna Martínez Gomar	48
Junta executiva	50
Cens d'adults 2024	51
Recompensa de la JLF , Sergio Olmedo i Sancho	52
Premis, bunyols, socarrats	54
Cens infantil 2024	55
Bunyolets i socarradets	55
TEMPS I FALLES	57
Cinquanta anys donen molt de si · José Manuel Benet Vicedo.....	58
Qui ho havera dit? · Mentxu.....	62
"Xacobeo", uns fets extraordinaris · Javi Lara	66
Vivències nostàlgiques als premis dels ninots indultats · Rafa Peinado Grau..	70
Què són les falles? · Henar Garcia i Cucarella.....	76
Nova era digital: evolució dels canals de comunicació de les Falles · Jose Luis Llorens Borrás	78
Si no... no són falles · José Luis Lagardera Ventura	81
Competència, qualitat o a veure qui va més carregat · Raimon Tormo Llopis....	84
Una presentació, molt que celebrar · Àngel J. Sánchez.....	87
10 anys de Paper Plegat · Joan Quilis	92
RECORDS D'UN ANY	95
GUIA COMERCIAL	121

María Beltrán

Regidora de Cultura Festiva

Les Falles 2024 ja són una realitat. Els monuments ja són presents als carrers de la ciutat, i tenim per davant una setmana plena d'alegria, color, pólvora, música, indumentària i germanor. Per això, per a mi és un plaer escriure unes línies en este llibret; per a deixar patent la importància que té el collectiu faller a Xàtiva, però, sobretot, per a ressaltar el gran treball que des de totes les comissions de la ciutat realitzeu per la cultura, les tradicions, el patrimoni i el turisme xativí.

En la falla Plaça Benlloch Alexandre VIé enguany esteu d'aniversari, celebren 50 anys d'història. Per això, m'agradaria donar l'enhonorabona a tota la comissió, però també a aquells fallers i falleres que d'alguna forma tornen a casa després de molts anys gràcies a l'efemèride. Gaudiu tots junts d'un exercici màgic, i ple de records. Esta celebració fa veure el compromís de la vostra comissió per la tradició i la cultura fallera.

I, de manera especial, enhonorabona al seu president, Angel, per estar al peu del canó a cada moment de l'any, i pel magnífic treball que realitza per la festa fallera; a més, hem pogut veure aquest any que la passió per aquesta festa li ve de família. A la seua fallera major, Andrea gaudeix al màxim del teu any perquè tot passa molt ràpid; i a tots els fallers i falleres de la comissió els desitge unes felices falles plenes de records i nous moments.

Espere de tot cor que les falles 2024 siguen inoblidables, que la germanor siga present durant tota la setmana gran i que el vostre esperit de tradició i cultura fallera continue sent com fins ara.

Bones falles a totes i a tots!

Ángel José Sánchez

President de la falla

Fallers, Falleres, amics i simpatitzants, ja ha aplegat el temps de falles. L'aroma a pólvora, la música, els monuments i tradicions s'hi mesclen als carrers de la ciutat, omplint-los de color i alegria.

Enguany és un any especial per a la Falla Plaça Benlloch Alexandre VIé, ja que celebrem el cinquanté aniversari d'aquesta comissió, que amb molt d'orgull, represente. És una fita molt important i si seguim a la línia històrica d'aquesta comissió, anem a fer que parlen de nosaltres, estic segur, gràcies a l'aposta crítica i cultural que presentem.

Bé, ja hem aplegat a la setmana fallera, som patrimoni de la humanitat, però això és més una responsabilitat que un premi, les falles som història, som cultura, som tradició, som pólvora, som música, som art, som nombroses coses que no hem d'oblidar mai.

Les falles i la seua crítica, el nostre llibret, carrosses... entre altres aspectes, són l'estendard d'una comissió que aposta per la tradició i per exaltar la nostra festa al màxim.

Vull fer extensible a tot el barri que les portes del nostre casal estan obertes a tothom perquè pugua veure com és una comissió des de dins i visca les falles. A l'igual que als Presidents i Falleres Majors que han ostentat el càrrec durant l'existència de la nostra comissió, als que vull agrair el seu esforç i il·lusió per compartir amb nosaltres aquest any.

Espere que gaudiu, fallers i amics, d'unes falles úniques i inoblidables, som una comissió petita però que fa soroll, una família que any rere any fa possible que la tradició continue, i com a president i faller de bressol, us demane que no acabe mai.

Vull agrair a tota la gent que ha participat en aquesta especial publicació d'una manera o altra, a l'igual que a totes les persones aliens a la comissió que ens ajuden, com són: els comerços, veïns, patrocinadors... etc, que amb la seua col·laboració fan possible seguir complint exercicis.

Esperem que el bon temps ens acompanye i que tot isca segons el previst.

Moltes gràcies i bones falles!

Programa d'actes

DIA 15

- 09:00** Plantà falles.
- 14:00** Dinar al casal
- 16:00** Arreplegada dels ninots en la Casa la Cultura. Vinga que ja fa oloreta a FALLES!!
- 18:30** Berenar per als menuts, REPETISC, per als menuts! Tradicional Barriada per part dels menuts.
- 22:00** Primer soparet, hui serà de torraeta! Aneu agafant forces que hi ha molta feina!!
- 00:00** Ha arribat la nit de la PLANTÀ! Aneu deixant el gotet i agafant la pala!!

DIA 16

- 07:30** Primera despertà. Enguany sols hi hauran 4 coets per faller.
- 10:30** A esmorzar! ¿Que ens prepararan els nostres cuiners hui?
- 13:00** Cercavila pel barri, Anem a animar als veïns, que ja estem en falles!!
- 14:00** Primera *Mascletà* d'aquestes Falles! Al jardí de la Pau.
- 14:30** Dinaret al casal. Paella per a variar
- 19:00** Lliurament de Premis Vinga que enguany guanyem!
- 22:00** Sopar de disfresses, qui no es disfresse no tindrà el famós entrepà de llomello amb tomaca. En Benlloch som de tradicions!!
- 00:00** Tots a la discomòbil! ¿¿Qui s'anima a ballar??

DIA 17

- 07:30** Segona despertà! Eixirem a 2 coets per faller.
- 10:30** Esmorzar, si els cuiners no apareixen ens tocarà SOLS per buscar per la nevera.
- 13:00** Cercavila pel barri. Anem a donar un poc de feina als musics per a que ens motiven.
- 14:00** *Mascletà* al Jardí de la Pau. A ballar tot el MÓN!!
- 14:30** Dinar al casal, sols per als que els agrada el peix!!
- 17:00** Visita oficial per les falles de Xàtiva.
- 22:30** Sopar per als que troben el CASAL!! Coques de cansalà i embotit.
- 00:00** A ballar tot el mon fins que el cos aguante!!

DIA 18

- 07:30** Despertà, Igual ens toca substituir els coets per cacaus!!
- 10:30** Qui tinga fam que agafe la paleta i cuine.
- 13:00** Cercavila pel barri, a ballar els que encara puguen!
- 14:00** *Mascletà* al Jardí de la Pau.
- 14:30** Dinar cassoles d'arròs al forn.
- 18:00** Ofrena de flors a la Mare de Deu de la Seu. Toca engalanar-se, per estar ben guapos!!
- 22:00** Sopar sorpresa!!
- 00:00** A donar-ho tot en la discomòbil, es l'última nit!!

DIA 19

- 07:30** Última despertà! Despertarem als veïns amb aplaudiments.
- 11:00** Missa i romeria per al nostre Patró San Josep.
- 14:30** Dinar al casal. Busqueu a veure si queda alguna cosa....
- 18:30** Berenaret per als han sobreviscut a totes les FALLES!!
- 21:00 aprox.** Cremà del Monument Infantil.
- 00:00 aprox.** Cremà del Monument Gran.
No ploreu molt que comença el conte enrere per a les falles 2025.

Andrea Simón i Pla

Fallera Major 2024

Entrevista a la Fallera Major

Edat i professió.

Tinc 27 anys i soc infermera, el que des què vaig començar a estudiar vaig descobrir que era la meua vocació. No obstant, en el meu temps lliure també treballo com a fornera, sí, ja que els meus iaïos tenen el forn de Quesa i, de vegades, faig pans i, sobretot, les famoses tortes de gaspatxos. Quan vulgueu podeu venir a tastar-les!

Digues alguna cosa sobre tu perquè et coneguem millor.

Em considere una persona vergonyosa en un primer moment, encara que després quan em senc còmoda deixo la vergonya de costat, també em considera amiga dels meus amics, sempre estic disposta a ajudar a la gent del meu voltant.

De vegades quan les coses no ixen com jo vull, trac a la llum el meu geni, és cert, que generalment soc una persona alegre i es molt fàcil fer-me riure.

Un dels meus dies preferits de la setmana és el diumenge, dia que puc gaudir dels meus iaïos dinant amb ells a Quesa i després poder gaudir de la natura mentre camine per la muntanya amb els meus gos-sos.

Pel que fa al treball, com ja he dit abans, la infermeria és la meua vocació i és per això que gaudisc molt del meu treball.

Andrea, com descrius la teua vida fallera?

Com ja vaig contar a la presentació, a pesar que els meus pares no són fallers, des de ben menuda, gràcies a la meua Teta Amor, sempre he estat vinculada al món de les falles. La meua teta Amor em va apuntar quan tenia poc més d'un any i des de llavors sempre m'ha agradat moltíssim vestir-me amb la indumentària i acudir a tots els actes fallers.

A l'any 2007 vaig ser fallera major infantil de la comissió, al següent vaig ser dama de la Fallera Major Infantil de Xàtiva.

Fa uns anys enrere també vaig ser delegada infantil durant diversos exercicis, gaudint dels més menuts.

En definitiva, considere que visc les falles amb molta intensitat.

Conta'ns dues anècdotes viscu-des a les falles que mai oblides.

Quan vaig ser dama de la Fallera major infantil de Xàtiva al 2008, em vaig fer un esquinq al turmell jugant a l'escola, i encara que anava en crosses, em vaig vestir de

fallera en algun que altre acte, ja que em negava a pedreme'ls.

Una altra anècdota es quan vaig ser delegada infantil, jugant als inflables amb els més menuts, el 16 de març em va caure un xiquet al cap i vaig tindre que anar a urgències ja que em vaig fer un gran bony, però com no, això no va impedir que per la vesprada gaudira de l'entrega dels premis.

Quin és l'acte que esperes amb més entusiasme?

Aquest any la veritat és que espere amb molt d'entusiasme tots els actes que ens queden per viure, però amb especial il·lusió l'Ofrena a la Mare de Déu.

Castell o mascletà?

Mascletà, crec que és indescriptible el que se sent quan estàs en una mascletà, tota eixa mescla de sentiments que et remouen, com l'olor a la pólvora i el terratrèmol final. Crec que no hi ha cap mascletada en què no m'emocione. No obstant, els castells també m'agraden.

Quin és el millor record que tens de la festa fallera?

De la festa fallera la veritat que tinc incomptables moments que quan recorde em trauen un somriure, però si he d'elegir, sens dubte em quede amb la meua exaltació com a fallera major. Per a mi va ser un acte molt emotiu i on vaig estar amb les emocions a flor de pell tot el dia ja que em vaig sentir molt volguda i acollida per tot-hom.

Per què presentares la candidatura a Fallera Major de Benlloch en un any tan especial? Qui et va animar a fer-ho?

De sempre he tingut clar que volia ser algun any fallera major de la meua tan volguda comissió.

L'any passat abans de falles ja em va passar la idea pel cap i per si jo tenia algun dubte, les meues amigues es van encarregar de dir-me que havia de ser jo sí o sí. Es cert que tenien raó, ja que ara mateix

tinc prou disponibilitat per poder gaudir d'aquest any al màxim i, com no, el recolzament de la meua família tot i que els va costar un poquet assimilar l'any que ens esperava.

I pel que fa a l'any tan especial per a la comissió, com ja he dit forme part d'aquesta des de xicoteta, pel que representar-la en el seu cinquantè aniversari és tot un honor i orgull per a mi.

Què esperes d'aquest càrrec?

Espere estar a l'altura del que mereix la meua comissió i com no, gaudir-ho al màxim com estic fent fins al moment, també conservar les amistats que he format durant aquest any amb les falleres de les altres comissions.

Crec que el 19 de març quan es cremen els monuments i les llàgrimes m'acompanyen, estaré segura què ostentar el càrrec de fallera major és una de les millors decisions que he pres fins el moment i que més feliç m'han fet al llarg dels meus 27 anys.

Descriu el que sents per la teua comissió.

Per a mi la meua comissió es com una segona família, en qui em senc molt agust i volguda. En ella he trobat a gent molt especial que s'han tornat imprescindibles en el meu dia a dia.

Tot i que es una falla xicoteta, la calidesa de tots els que la conformen crea un ambient molt especial per a mi. Com ja vaig

dir, el casal per a mi es com una segona casa.

Com es viu a ta casa l'ambient faller?

La meua família no ha sigut mai fallera tot i que gràcies a mi i a la meua germana, saben de debò quin és el sentiment faller i crec que cada vegada hi ha més emoció i illusió per aquesta festa.

Com han anat els actes als que has assistit fins ara?

Els actes als que he assistit fins ara han anat d'allò més bé. M'agrada molt el fet que quasi totes les setmanes tinguem algun acte faller o sinó nosaltres mateixa ens els creem. Açò fa que aquest any no es limite únicament a la setmana fallera, sinó que és un any molt frenètic i intens. Totes les falleres majors hem creat un vincle molt especial i estem gaudint totes juntes amb molta germanor fallera.

Quins són els teus desitjos per a aquest any?

Gaudir al màxim de tots els actes i que la comissió se senta molt orgullosa de la fa-

llera major d'aquest any tan especial. I com no, no podia faltar aquesta frase tan mítica a la meua entrevista: que la pluja no ens acompanye en cap acte i, en especial, durant la setmana fallera.

Un missatge per als membres de de Benlloch i amics.

Espere que tots junts gaudim d'un any tan especial per la nostra tan volguda comissió. És un honor per a mi representar-vos en cada un dels actes i espere que mai s'apague la nostra flama, perquè com no els vaig a estimar, si formen part de mi, he crescut al seu voltant...

ANDREA de prop

Lucinda Simón

Des de ben menudes, recorde a Andrea sempre somrient, això mai no ha canviat, continua tenint el mateix somriure que la caracteritza des de xiqueta, eixe somriure que contagia a tothom, eixe somriure que amaga els seus ulls darrere d'unes fines línies divertides.

Malgrat que no ha sigut tot l'esportista que mon pare, professor d'educació física, li agrada, ella sempre ha gaudit d'esports i d'activitats més artístiques, com per exemple les danses.

Andrea va acudir a classes de ballet fins als 11 anys, i després també es va apuntar a danses tradicionals valencianes, encara recorde quan anàvem en els meus pares a acompanyar-la allà on feien danses per al públic i com m'agradava veure-la gaudir d'allò que li agradava, encara que ja no les fa, tothom està d'acord en el fet que Andrea sempre ha tingut una gràcia especial que li permetia seguir els ritmes amb facilitat amb el seu cos, el problema és que ella sempre ha sigut tímida, fins i tot, vergonyosa.

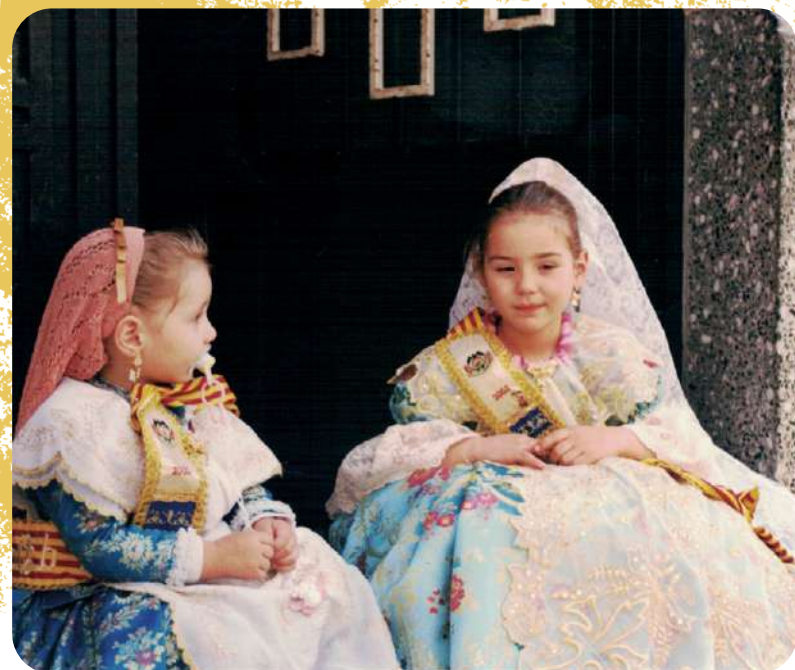
A qui la conega en falles, no s'ho creurà això que ella és vergonyosa, ja que quan es fica la indumentària fallera es transforma i es torna en una persona segura de si mateixa i encara que continua amb la seua timidesa hi ha un component de les falles que li fa traure la seua confiança i gaudir al màxim sense pensar en res més que el present, i és que tant ella com jo hem gaudit de les falles des de ben menudes gràcies a la família de la nostra teta Amor, qui ens va apuntar a la falla, a ella quan tan sols tenia un any i mig quasi dos, i a mi quan només tenia uns dies de vida, i a partir d'aquest moment, els nostres mes de març començaren a identificar-se amb l'olor de la pólvora i de la laca Nelly, el soroll dels coets i la música i estar a casa de la iaia Elena entretenant-nos en què podíem mentre Clarita ens pentinava i la iaia ens vestia a les tres.

També recorde bé que la vergonya d'Andrea desapareixia quan venia a veure'm als partits de volei, tant ací en casa com a fora, i era la primera a cridar des de les

grades animant-nos tant a mi com al meu equip per trobar la força de lluitar cada punt inclús quan veiem que quasi tot estava perdut, ací ella deixava la seua vergonya a un costat i feia tot el possible per animar-nos.

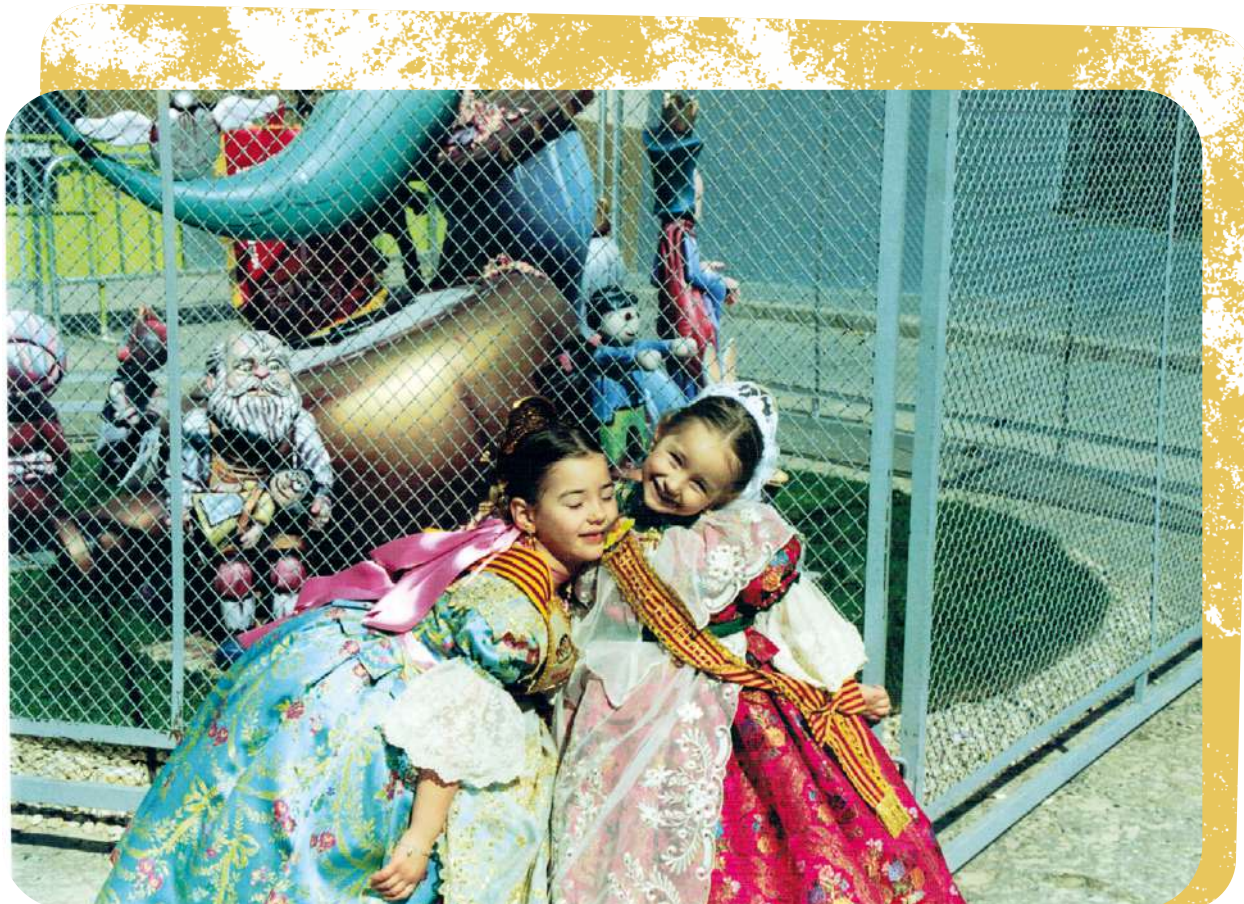
Si parlem d'animar, sempre ha sigut la primera persona a treure'm un somriure quan patia per qualsevol cosa, tant per coses de xiquets com per decepcions que m'he trobat ja d'adulta, ha sigut sempre el meu muscle on plorar, la meua abraçada preferida quan no he volgut parlar amb ningú, és l'única persona que sempre sé que em comprén des què era menudeta, hem compartit moltíssimes vivències juntes i encara que hui en dia encara discutim, ens és més fàcil trobar el perdó i un somriure després de tot. Ella entén el meu humor i el que més m'agrada és fer-la riure, fins i tot, hi ha ocasions on no ens fan falta les paraules i entenguem tot el que l'altra pensa només en mirar-nos als ulls.

Andrea ha estat sempre una xiqueta molt tranquil·la, ara bé, també té el seu geni, hem discutit per ximpleries vàries i quan se

li encén la metxa, ja pots córrer, perquè en un crit t'explicarà tot el que has de saber.

Respecte a l'àmbit professional, sabem en ma casa que li encanta el seu treball, ser infermera és una passió per a ella, i a més a més li va ben bé, quasi tots volen que Andrea treballe a la seua planta, sap cuidar

molt bé dels seus pacients i la caracteritzada una empatia grandíssima, això ha causat que més d'una vegada haja arribat a casa en algun regalet per part d'algun pacient. Ha plorat amb familiars de pacients, ha rigut amb pacients, els ha fet sentir benvinguts i també els ha acomiadat, però sempre els ha tractat amb molta estima perquè ella és així.

Sobre el tema familiar, Andrea és l'ullet dret del nostre iaio Manuel, ja que per a ell si no està Andrea no està tranquil, ell és un home amb molt de geni també i les coses s'han de fer com a ell li agrada, un home dels d'abans podríem dir, no obstant això, Andrea sap com dur-lo, i per això quan parlem amb ells cada nit per telèfon sempre li pregunta "quan vindràs?" encara que només faça dos dies que hem tornat de Quesa. La nostra iaia Lucinda, per desgràcia pateix d'alzheimer i no recorda bé qui som, però sempre és la primera a dir-nos com de guapes estem i, tant ella com Andrea, riuen molt cantant cançons de Sara Montiel que la meua iaia sí que recorda.

Ma mare i la meua germana tenen una complicitat molt bona, ella sap, que quan ella no pot atendre'ls, Andrea va i gestiona el que els meus iaies necessiten, i per això jo sé que ma mare està molt agraïda.

No m'oblidi de l'orgull que ompli a mon pare quan parla de la seua filla la infermera, sempre que ingressen a algú de la família ell diu que pregunten per ella, ja que

veure una cara familiar ajuda en situacions delicades.

Pel que fa a les falles, no puc dir res que la gent del casal no haja vist, ha crescut allí amb la meua teta Amor, ha fet una germanor amb Carmen, que fins i tot hui en dia jo la considere una segona germana, i també el grup d'amigues tan increïble que té amb Aitana, Gloria, Lilaya i Marina, que es cuiden totes mútuament i fan que les falles per a Andrea siguin una festa que puga gaudir amb la gent que té al cor. Ella s'implica al que faça falta, i ara que és Fallera Major se li veu una illusió als ulls que contagia, així com de feliç està perquè el seu president siga Àngel, ja que quan es fica nerviosa en qualsevol acte o moment, ell amb la seua experiència, l'ajuda a calmar-se i a poder viure els moments amb més facilitat.

Podria estar contant-vos de la seua vida dia i nit, però llavors us perdrieu la màgia que és conèixer-la.

secció segona

FALLA GRAN

Lema:
EL NOSTÀLGIC FUTUR
DE LES FALLES

ARTISTA: Julio Fabra i Què calor fa en falles

EXPLICACIÓ: Rafa Tortosa Garcia

Sinopsi

Les falles, de tant en tant, necessiten una reflexió. Són una festa carregada de tradició, amb uns orígens i, a més a més, gaudixen d'identitat. Les tradicions, i els costums, es poden modular. La clau està en mantenir l'essència de la festa i destriar allò superflu, tant si és innecessari o, sobretot, inoportú. D'açò tracta l'evolució. El foc, el seu caràcter purificador, l'escarni, la sàtira... són l'essència de les falles. Com també ho són la indumentària, la música, la pirotècnia, l'art, la literatura festiva, l'enginy, la creativitat, la gastronomia, els costums... aspectes reivindicatius del caràcter valencià i la seua cultura.

A la falla comprovem una dicotomia entre l'evolució i la tradició, i estableix l'exercici de reflexionar i dialogar al voltant d'esta dualitat.

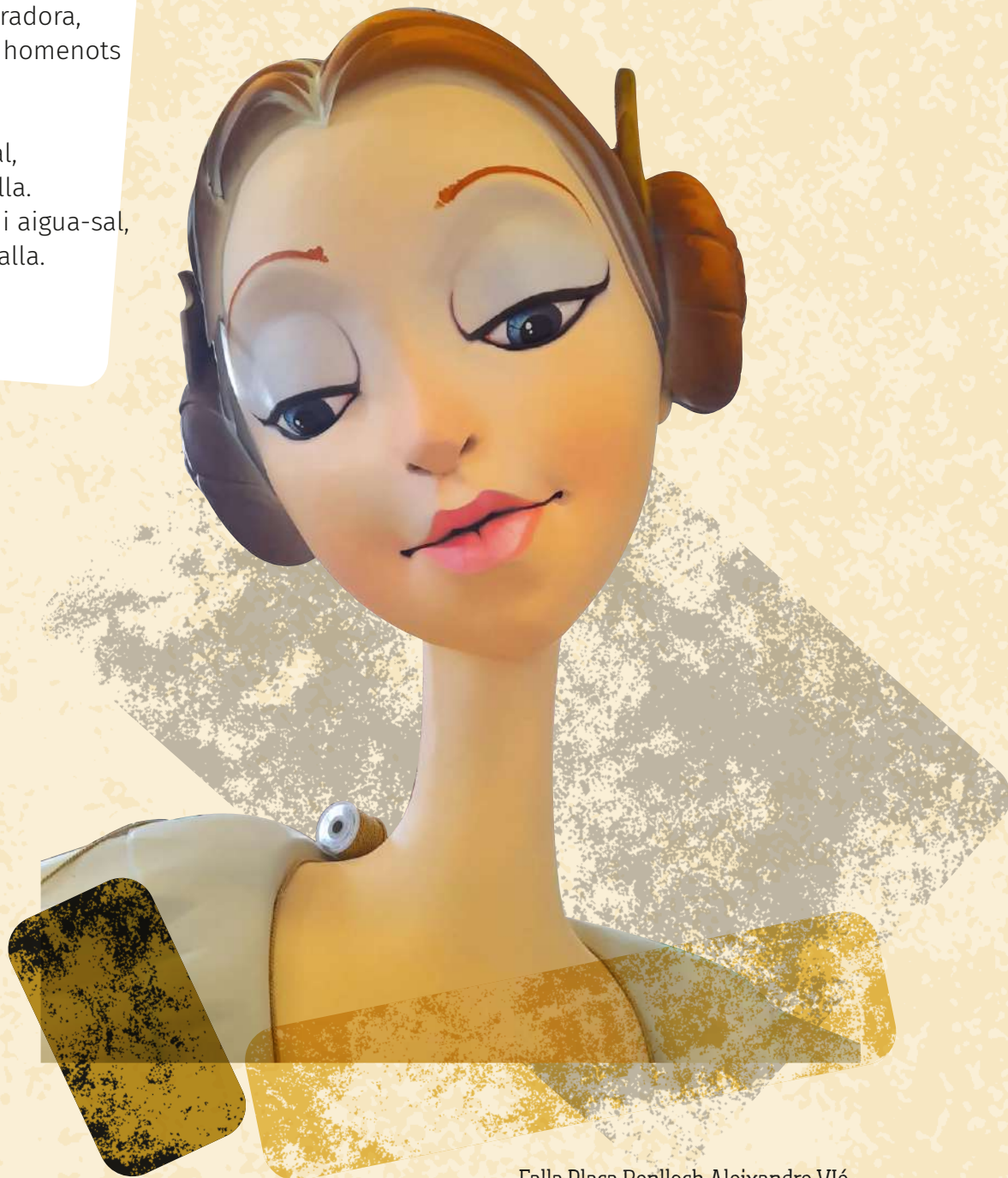

Pròleg, amb caràcter de pregó

Ja estan ací les falles,
els bunyols i les traques.
Els cors s'encenen en flames...
i ens vestim amb les casaques.

Ja estan ací els ninots
i els vestits de llauradora,
els saragüells dels homenots
i la música sonora.

I ja està ple el casal,
l'aixopluc d'esta falla.
Cacaus, tramussos i aigua-sal,
la cervesa i la cassalla.

L'evolució de les falles

Hi ha costums que perduren malgrat la ferma evolució. Futur i passat configuren un present en progressió.

Les falles nasqueren com un ritual del foc, on els mals es purificaven i la crítica entrava en joc.

Doncs, al carrer es feia crítica i el veí esdevenia en ninot, per una qüestió política o per haver fet el borinot.

En les antigues falles la sàtira era l'essència, i entre cartó i borumballes, hi gaudia d'excel·lència.

I arriba quan les fogueres s'han convertit en art i no es critica de deveres, la sàtira la deixen a part.

A l'evolució de les falles ha primat la qualitat, ninot de poques rialles, però això sí, ben pintat.

Ara hi ha falles modernes d'estètica diferent, on les estructures internes són una fórmula recurrent.

Cal afermar la tradició, amb la crítica ser franc, siga la falla de cartó o feta de suro blanc.

Doncs, l'essència de la falla, afigurada per la fallera, és el cadafal que no calla i de la crítica s'empodera.

I tanmateix és essència mantindre la tradició, però estar en convivència amb la constant evolució.

A les falles cal consens per corregir desigualtats, adaptar-se als nous temps i millorar costums desfasats.

Amb la mirada perduda, la fallera, pensativa, veu la festa concebuda com una tradició evolutiva.

L'aniversari de Benlloch

Si parlem de tradició és plantar falles de seguit. Benlloch és una comissió que ho ha aconseguit.

El cinquanta aniversari el celebra aquest any, amb molt de rebombori i esperat amb afany.

Benlloch és continuïtat d'altres cadafals plantats en este barri del Mercat de carrers ben empinats.

La pròpia plaça Benlloch té esta peculiaritat, un curiós i icònic lloc, on la falla s'ha plantat.

Uns quants anys enrere, es plantaren falles boniques a la plaça de Sant Pere i també a la d'Enriques.

I amb treball i paciència en algun altre indret: al portal de València i al carrer de Sant Josep.

I unes falles de xicalla a Alexandre Sisé, lloc de la primera falla d'un Martínez Mollà xiquet.

Benlloch és una comissió xicoteta i amb humilitat, però amb treball i illusió, grans metes s'ha posat.

Preocupats per la cultura, són molt grans amb el llibret, passió per la literatura... cada any ens llevem el barret!

I també s'han preocupat per tindre una bona falla, a pesar de la humilitat, han volgut donar la talla.

Amb Navarro i Olcina i un Paco Roca excel·lent, Blanco júnior, cosa fina, artistes de gran talent.

Les Falles de Xàtiva

Les falles socarrades són cultura i tradició, unes festes arrelades de gran participació.

A les falles socarrades alguna peculiaritat es percep: literatura a cabassades i la romeria de Sant Josep.

La fallera major, centre de l'univers faller

A l'origen de l'univers, el centre de les falles eren els cadafals fallers... açò no admet batalles.

I a mitjans dels anys trenta, posem en context al lector, és quant a la festa s'inventa la figura de fallera major.

L'univers de les falles sembla haver-se transformat i, sense a penes batalles, el seu centre ha canviat.

Ara, la fallera major és el centre de l'univers. Actes per donar-li esplendor dins d'un programa divers.

I el monument faller davant d'esta evidència i, sense res més a fer, roman a la lluna de València.

El primer Faller Major de Xàtiva

Al calendari faller no falta la presentació, un acte on sol haver molts nervis i emoció.

A l'acte és proclamada la seua fallera major i també és presentada la seua cort d'honor.

Evolucionen les coses i una pregunta ens hem de fer: És precís que només les dones ostenten el major càrrec faller?

Mentres penseu la resposta, ací tot ho hem plasmat, un faller és la proposta de la falla de l'entarimat.

És el primer faller major de la nostra ciutat. Roger és qui té l'honor de ser ara mateix proclamat.

La falla de l'Ajuntament, amb tota la cort d'honor, gaudix d'este moment d'emoció i modernor.

Ara falta que Maria, regidora de Fira i Falles, propose per a la Fira regnats sense traves.

Pensat i pet

PENSAT I FET és una cita genuïna i peculiar, gastada a correuita i sense temps a reflexionar.

Però ací, en esta falla, hem canviat l'expressió, PENSAT I PET és la que qualla en qualsevol comissió.

Tenim un content faller agafat a la botella, sembla que no es deixen de voler i fins la cremà són parella.

Agafat al botellot, el faller prompte s'entona, i si no para el borinot agafarà una bona mona.

La cultura de l'alcohol s'ha instaurat en esta festa i provoca un descontrol que socialment és molesta.

Cal fer molta pedagogia per educar a la gent i dir-li que no bega o, almenys, que ho faça amb seny!

La fauna fallera

Com és sabut per tots, hi ha un ecosistema faller, compostat per pardalots de tarannà molt fester.

Ací tenim una mostra d'uns bonics pardals plomats i segur que a casa vostra teniu alguns identificats.

PARDAL FALLER COMÚ

Nom científic: *Passer falleris sangonerus i esponjus*

Hàbitat: La barra i la taula del casalet

Este pardal guaixadet,
amb plomes de *peineta*,
farta, beu i agafa un pet...
tots li diuen Sangonereta!

PARDAL FALLER PUTO-AMO DEL NIU

Nom científic: *Passer falleris falleris bunyolus brillanter*

Hàbitat: Ell (és la falla)

Pensa que és seua la falla,
per tots els càrrecs ha passat,
no li falta cap medalla...
Pardal d'honor és nomenat!

PARDAL FALLER DE QUATRE DIES

Nom científic: *Passer falleris sofanus estobatus*

Hàbitat: Sa casa

Pel niu faller no va,
només els dies de falles.
És més de Netflix i sofà,
però al casal és de cassalles.

PARDAL FALLER AMB AIRES DE COTORRA

Nom científic: *Passer falleris criticaire i xerratus*

Hàbitat: El whatsapp i el wc

Més que un pardal és cotorra,
ja que no para de xerrar,
critica la junta a tothora
i en haver feina, a volar!

PARDAL FALLER SERIOT PERÒ VINGUT A MÉS

Nom científic: *Passer falleris serius i amb cassallus fenomenare*

Hàbitat: La barra i l'escenari del casalet

Un pardal jove i seriós,
que quan pren el vol
és simpàtic i graciós
i és el rei del *rock-and-roll*.

La mascletà!

A la festa de falles, no poden faltar els coets ni tampoc les mascletades, ni les femelles i els masclets.

Entre els nostres dirigents, hi ha *petardos* i *petardes*, falleres i presidents, que fan bones mascletades.

Són els dijous per la nit, cada setmana en un casal, tenen ritme i colorit, fins que es pren foc el final.

El dia dels premis és el fi d'esta coordinada disparà. El jurat marcarà el destí i els coets a fer la mà.

Entre Junta Local Fallera i la regidoria del foc, hi ha explosió coetera on les femelles fan cloc!

No sabem si estos coets són d'avís o pólvora banyà, però si ens remetem als fets, es pot començar la mascletà!

Exposició:

El color de les falles

Una exposició fallera, de caràcter personal, fruit d'una amistat sincera i de reivindicacions com cal.

El color de les falles és el títol de l'exposició, per traure unes rialles, almenys és la intenció.

Verd esperança

Qui no perd l'esperança en fer el millor llibre, és Quilis, que no es cansa i cada any l'ha d'escriure.

Roig Passió

Clavat en moltes batalles, un tio treballador i inquiet, que té passió per les falles, eixe és l'amic Benet.

BLANC PARET

Porta alguns anys en blanc i no el vegem pel casal. Punyeter, de tant en tant, l'amic Juan Carlos Marsal.

Però tenim al dos punt zero, el seu lloc està ben cobert, encara és més punyetero el deejay Carlos Marsalet.

Negre botifarra

Àngel ha estat molt valent
agafant la presidència,
a pesar que en algun moment
li s'ha fet negra la vivència.

Rosa fallera major i Blau president

Amb rosa, fallera major,
i el blau de president,
és que el codi de color
a les falles és present!

Hui en dia, encara és patent,
que a la comissió infantil
el xiquet és president
i la xiqueta, fallera ha d'eixir.

Per a quan una xiqueta
que siga presidenta?
Un nou meló que s'enceta
amb reflexió suculenta.

Morat

Les falles són del morat
per a defensar les dones
i lluitar per la igualtat,
la igualtat de les persones.

Final

I abans de pegar-li foc
a tot allò criticat,
per a la família Benlloch:
Moltíssimes felicitats!

secció especial

FALLA INFANTIL

Lema:

INSTRUCCIONS PER A ACUDIR AL BERENAR D'ALÍCIA

ARTISTA: Miguel Hache

EXPLICACIÓ: Grassa Toro

TRADUCCIÓ: José Calero

Avegades, ens conviden a berenar. Altres
Avegades, la que convida és Alícia.

Si et convida a berenar Alícia, pots dir
aniré o pots dir no aniré.

Si dius, gràcies, no aniré, pots dir: no
aniré perquè no sé quin dia és hui, no aniré
perquè esta vesprada vaig al ball anual dels
flamencs, no aniré perquè només sé tornar.

També pots dir: no aniré perquè l'última
vegada que vaig berenar va ser fa dos
mil dos-cents anys i he oblidat com es be-
rena.

O dir: no aniré perquè cada vegada
que berene em convertisc en una tetera i
em costa molt tornar a ma meua casa per
les grans avingudes il·luminades amb fanals.

És possible que Alícia et diga: tot això
són mentides, sobretot, que només saps
tornar, ningú sap tornar.

Aleshores, tu pots respondre: sí, és veritat que són mentides.

O pots preguntar: per què saps que són mentides?

No esperes una resposta a la teua pregunta, la majoria de les preguntes que es fan hui en el món es queden sense resposta. No

t'ho havia dit encara: hui estem a hui.

Si dius: gràcies, Alícia, aniré a berenar, pots preguntar: puc anar-hi ahir?

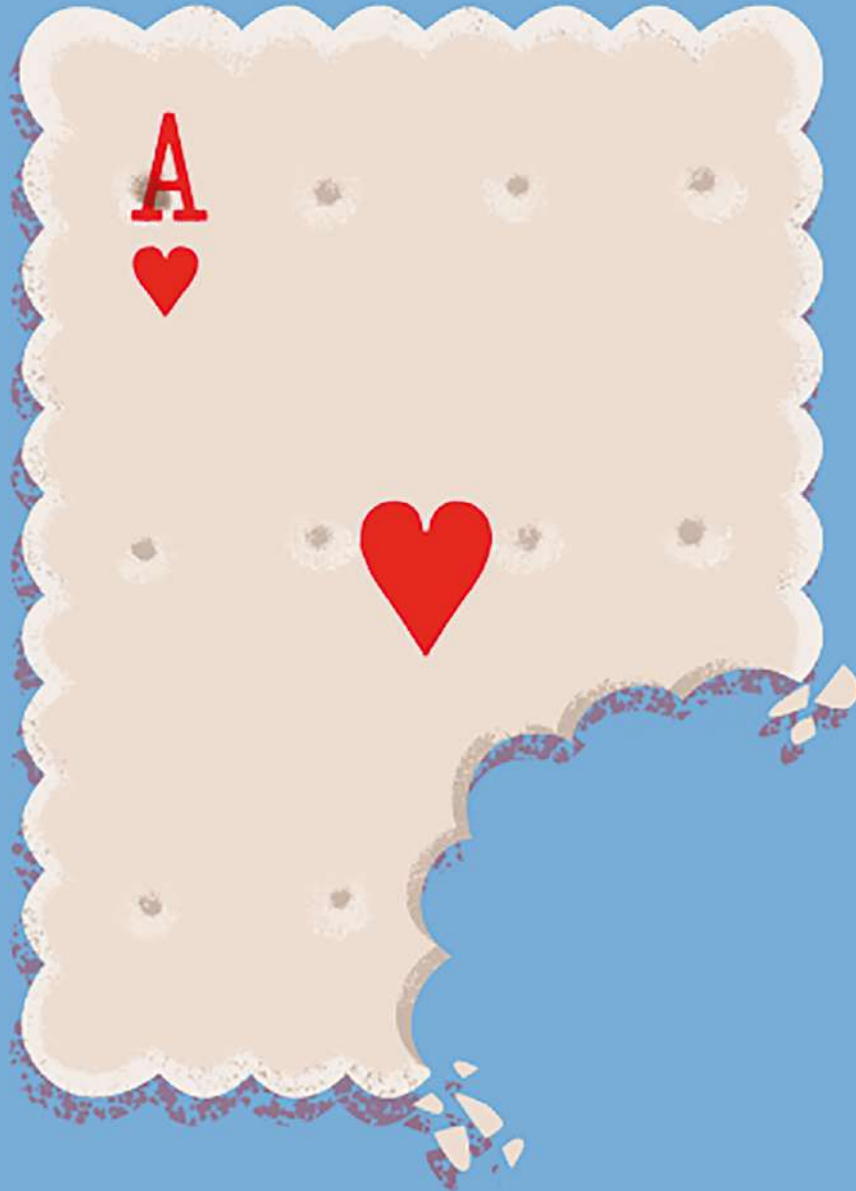
O: Hi haurà conills disfressats de persones?

O: Hi haurà conills disfressats de conills?

O: Hi haurà persones disfressades de persones disfressades de conills?

També estarà ben vist que preguntes: podré dir el que pense mentre estiga berenant?

Esta és una de les preguntes preferides per la gent, tothom vol fer-la

almenys una vegada en la vida.

L'altra pregunta preferida és: pot acostar-me la tassa de te? Per a fer esta pregunta hauràs d'esperar

que servisquen el te o escriure una novella on un personatge diga: pot acostar-me la tassa de te?

Ha arribat el dia del berenar. Alícia t'espera en

algun racó del País de les meravelles. Has estat al País de les meravelles alguna vegada? Vas visitar l'altre costat de l'espill? Segur que has respost que no, això vol dir

que has viatjat poc. No importa, si acceptes la invitació d'Àlícia viatjaràs sense parar. Per a arribar fins al País de les Meravelles cal anar-hi, no s'hi pot arribar tornant. En realitat, mai es pot tornar a cap lloc. Això diu Àlícia.

Abans de començar el viatge, et recomane que et

vistes amb dos barrets, un al cap i un altre a la mà, així quan et lleves el barret del cap per a saludar, podràs posar-te al cap l'altre que tens a la mà, i sempre portaràs barret.

Saludar és molt divertit, sobretot si saludes gent desconeguda.

Abans d'eixir de casa per a acudir al berenar d'Àlícia, has de triar el camí més llarg. Et recomane que tries el camí que comença just en sentit contrari i que no l'abandones fins a arribar al lloc de la cita, és probable que tardes quatre anys, quatre mesos i quatre dies

a arribar, però segur que dones la volta al món.

Donar la volta al món és molt divertit, sobretot si saludes a gent desconeguda.

Saps a quants berenars pots anar mentre dones la volta al món? A més de mil cent onze i, a més, pots conèixer conills de totes les

classes, i berenar en noranta-nou idiomes diferents.

Si et decidixes a donar la volta al món, recorda que quan arribes al berenar al qual t'ha convidat Àlícia, és millor que no digues: disculpen, crec que he arribat tard. En eixos casos es diu: el món és més gran que el berenar

més gran. I després de dir eixa veritat quilomètrica, convé que saludes amb el barret que portes posat al cap.

Has arribat al berenar. Estan esperant-te Àlícia, la tortuga falsa, el gripau real, Humpty Dumpty, el barreter, i un muntó de conills disfressats de conills.

També n'hi ha dos parells de parelles de bessons esperant-te, el primer que et preguntaran els bessons és: saps quants en som?

No digues cap xifra, mai encertaries, és preferible que digues: sou el doble de la vostra meitat, o també

sona bé dir: sou la rima d'un poema.

La segona resposta li agradarà molt a Alícia i t'acostarà una cadira de huit potes perquè segues. Seure en una cadira de huit potes dona molta seguretat, sobretot, si cada pota té una

mesura diferent; en eixe cas, pots tindre (te l'han donada, la tens) la seguretat que alguna cosa passarà.

Després, Alícia et demanarà: per favor, recita un poema amb rima. T'ho havia dit: alguna cosa anava a passar, ja ha passat.

Diràs: Poema amb rima a la cima.

S'escoltarà un silenci i continuaràs declamant: propose una esmena a este berenar: després de menjar-nos el torró, eixirem en manifestació; aniran davant, molt seriosos els joves conills, i tancaran el festeig, morts de riure, els

més vells. Al mig, hi haurà dones amb barret, i trompetistes nascudes al gener.

Els Javis, les Begonyas, els Vicens, les Àguedes, eixe dia canviarem de nom, tots ens direm Alícia. Alícia! Alícia! Alícia!

Aniran també obrers amb davantal, amb el casc

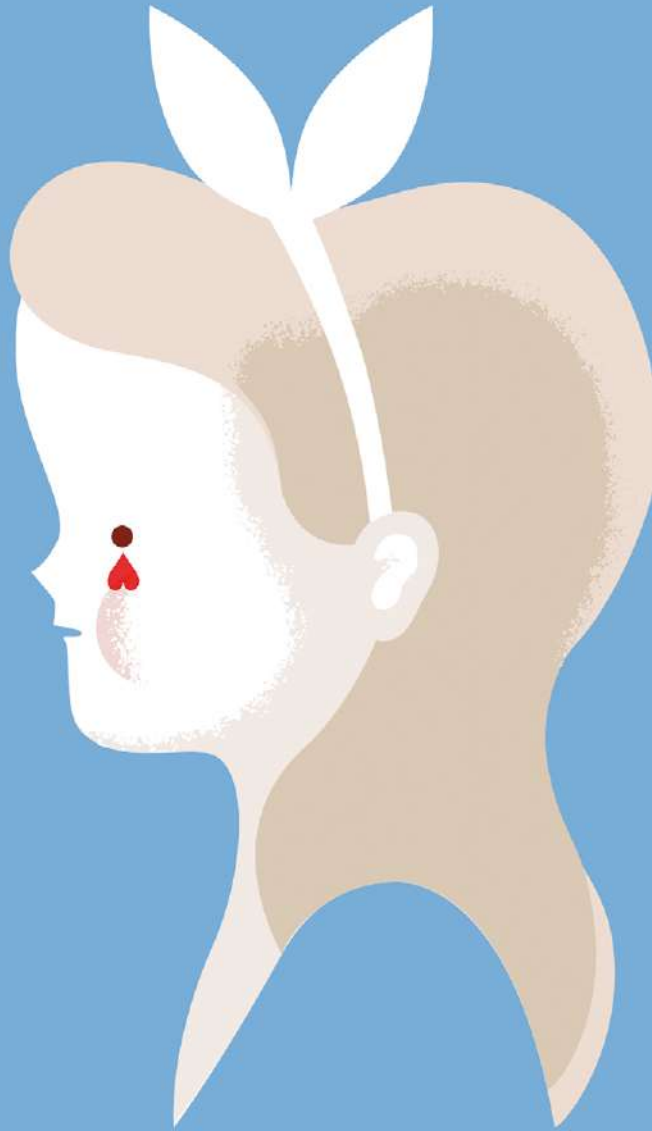
fins a les celles, un grup de bascos, i dues o tres tortugues velles. Darrere del grup de les xiquetes paracaigudistes, marxaran les àvies artistes, flanquejades per catorze piragüistes cantant a l'uníson la cançó de la mar, un dels piragüistes és amo d'un bar i ven adobats per als enamorats.

A mesura que avança la manifestació, s'aniran sumant als de Xàtiva, els de Benigànim, Montaverner, Ontinyent i un milió de persones arribades d'Orient. També es diran Alícia! Alícia! Alícia!

En la novena fila, s'ajuntaran els descobridors d'illes, formant un arxipèlag, darrere d'ells, diversos naufrags, acabats de salvar, amb ulleres de dos anys de llarg i moltes ganes de cridar: aprendre a nadar és un dret universal!

Hi haurà cantants, acròbates, poetes elèctrics, saltadores de perxa, filòsofs eclèctics, personatges, protagonistes, secundaris, artistes i, al complet, el veïnat comunitari.

A esta manifestació acudiran, sense remei, to-

tes les persones del planeta Terra, això passa quan Alícia et convida a un berenar. Coneixeràs molta gent, alguns reincidents, dos o tres presidents, milions de resistents, i un sastret que s'ha esca-

pat del seu conte perquè és molt valent.

La manifestació l'encapçalarà una pancarta on estarà escrita amb majúscules i tinta molt xinesa marcada, la frase preferida

d'Alícia: LA VIDA SEMPRE ÉS D'ANADA.

Totes les Alícies del món aplaudiran el teu poema. És hora del berenar universal. Arribe tard, arribe tard!

"Tota obra d'art és filla
del seu temps, i amb
freqüència és mare dels
nostres sentiments"

WASSILY KANDINSKY

IL-LUSTRANT L'ANIVERSARI

Parot7424

Pau Esplugues

“Parot7424”.

En els freds dies d'hivern, quan el sol ja s'havia amagat, els fusters encenien els seus cresols sostinguts amb un pal a mode de canelobre, este pal era conegut com Parot, i ho situaven enmig del taller perquè els il·luminara en les últimes hores de cada jornada.

Compta la llegenda, que cada 19 de Març, en la festivitat del seu patró Sant Josep, i coincidint amb la finalitat de les jornades d'hivern, els fusters treien al carrer el Parot i ho cremaven enfront del seu negoci juntament amb les andròmines velles i mobles antics del seu taller. Amb l'arribada de la primavera, els dies tenien més hores de llum i així es deixaven arrere les llargues vesprades fosques d'hivern, així que, ja no necessitaven el Parot perquè els il·luminara en el seu treball.

Amb el temps, el Parot es va vestir amb robes velles per a simbolitzar personatges que es volien criticar, seguint amb la tradició satírica valenciana, i així va nàixer el primer ninot. Anys després, es van anar afegint més elements a l'escena, la qual cosa va donar forma a les falles tal com les coneixem hui dia.

En esta il·lustració anomenada Parot7424, trobem un Parot encés en honor al patró dels fusters, que juntament amb la primera Fallera Major de la comissió, Lucia Huerta Pla i el primer ninot del cadafal del monument plantat en 1974 de l'artista Antoni Grau Cros, formen part dels inicis de l'evolució de la falla Benlloch Alexandre VI.

Disseny Pau Esplugues

74
24

EVOLUCIÓ

Rebombari

Nostàlgia

Dissemy, Pina Espinosa

Del naixement a l'actualitat

Rebeca Colomer i Ferrer

Llicenciada en Belles Arts i professora d'art

Obra

Tècnica mixta amb collage sobre paper

Mida

297 x 420mm

Any

2024

Títol

"Del naixement a l'actualitat"

OBRA:

Tot evoluciona, tot canvia, sense oblidar que hem de tindre fermes les nostres bases on agafar-nos fort i mai perdre-les.

És bo que millorem, és bo el canvi, però mai hem d'oblidar les nostres arrels, que i com és tot, des que va nàixer. La composició, el color per capes, la idealització i la pulcritud en el treball poden variar, però mai cal perdre les normes, els punts de llum i l'atreviment.

"L'art és l'eliminació de l'innecessari"
(Pablo Picasso).

...el ma para

vassaltes

Sanjoson

RDK

Adversitats controlades

Pepe Castells

Els joves no ho saben, però no fa molt, plantar falla a Benlloch era un repte per a qualsevol artista, ja que la plaça on anava ubicada la falla presentava un desnivell molt significatiu, i era un mal de cap per als artistes, però també una oportunitat, pel fet que era més fàcil aconseguir un impacte visual dels visitants d'aquesta peculiar plaça.

Amb aquesta il·lustració es busca mostrar, amb una recreació de la falla plantada pels Germans Navarro l'any 1984 a la Falla de Benlloch, com podia afectar aquest desnivell a la construcció d'una falla de considerables dimensions a una plaça com aquesta, sense córrer cap risc.

Fins al 2007 la comissió no abandona aquesta localització per a traslladar-se a l'actual, a la plaça Portal de València, deixant 33 falles grans plantades amb un desnivell d'uns 60 cm de mitja, que es diu prompte, i que va donar algun esglai a més d'un artista a l'hora de plantar.

Plantar a la Plaça Benlloch era especial, jugar amb les adversitats moltes voltes presentava un repte per als atrevits artistes que acceptaven plantar a Benlloch.

FALLA PLAGA DE BENLLOCH
ANY 1984

ARTISTES GERMANS NAVARRO

8'5 mts

6 mts

60 cm DESNIVELL DE LA PLASA

Lasfollas
2024

Les falles són...

Lucia Sanvictorino Català

Per a mi les Falles són espurnes, foc i olor a pólvora.

És tornar a la ciutat, al barri dels meus iaïos, al casal amb la família de sang i la família fallera que m'han vist amb pinta des de que vaig nàixer.

Evolucionar és futur i el futur incertesa, però hem d'acceptar que és necessari i perfectament compatible. Sols hem de recordar els inicis, regar les arrels de la nostra comissió, la tradició sols es perd si perdem la illusió i el sentiment.

Les Falles també són música... ser faller i fallera és ser capaç de tancar els ulls, sentir la flama i aborronar-se.

SENTIMENT * IL·LUSIÓ * PÓIVORA * ORGUILL
TRADICIÓ I CULTURA * INGENI * FAMÍLIA

Roba bella

Susanna Martínez Gomar

Per allà pel 2 d'octubre, vaig rebre un missatge per part d'aquesta la nostra comissió, la Falla Benlloch Alexandre VI. En aquest missatge, em demanaren fer una il·lustració que parlara sobre que eren per a mi les falles, sobre el com ha evolucionat aquesta festa, i també, relacionat amb el títol del propi llibret, la nostàlgia. Que trobe a faltar de les falles?

La resposta va ser difícil. Desafortunadament, fa anys que no estic participant dins de la comissió, i per tant, tenia la incertesa de que en aquest temps les coses ja no eren com quan jo vaig ser fallereta. Però, encara em posen els cabells en punta cada volta que veig els monuments fallers que son capaços de aplegar fins a l'altura d'un edifici de 3 pisos, encara em quede meravellada al vore els ninots plens de colors, i encara m'emociona vore la cremà cada any de la Falla Benlloch Alexandre VI.

Per això, faig memòria de tot lo que se de la nostra cultura fallera. Que es lo que ha canviat? I de sobte, em ve a la ment una frase de la cançó més coneguda en el nostre mon, que crec que tots coneguem però que ja no apliquem al 100%.

“¿Hi ha una estoreta velleta, per a la falla de Sant Josep [...]

I van juntant lo que els veïns els van donant per a buidar el porxe.”

Recorde assistir un any a l'exposició del ninot en València junt a les meues amigues falleres, i al acabar devíem de votar quin era el nostre ninot preferit per a que siga indultat i el que més ens va meravellar fou un ninot amb un home ancià i el seu net. Lo particular d'aquest ninot no eren

els seus colors, ni el estil en el que estaven dissenyats. Era la seua roba. Una roba tangible, que de veres sembla una roba vella que porten els nostres avis dia a dia. Eixe any, aquest ninot, va ser el ninot indultat.

Tot açò, ho dic perquè, el que trobe a faltar en les falles moltes vegades es la connexió amb els nostres orígens. Evidentment, la festa, sí vol perdurar en el temps, es deu d'adaptar als temps de hui en dia, on el canvi és constant. Però crec, que també s'han de repartir esforços en mantindre l'essència de les falles i es cremar lo vell, lo gastat, per poder afrontar l'any renovats i en una nova perspectiva.

Una altra forma de vore aquest fet de gastar la roba vella, mobles i objectes vells en les falles, es en la sostenibilitat. El reciclatge a hores d'ara, es extremadament necessari per al nostre dia a dia i per al planeta. Les falles no podran avançar sí no col·laborem per a que siguen beneficioses per al medi ambient, i crec fermament que, sí tornem a aquestes tradicions, el futur de les falles serà més verd.

Abracem les dues visions, tornem a retrobar-nos en les nostres arrels. Com una iaia que conta contes a la seua neta que transmet la nostra cultura a les noves generacions i, per proporcionar un present i un futur millor, jo anime a les comissions a tornar anar, com diu la cançó, casa per casa arplegant roba vella, els mobles trencats o els objectes que ja no es gasten i reutilitzar-ho per decorar les nostres falles, cremar tot lo gastat i enfrontar el que ens vinga damunt renovats i amb la convicció de que hem mantingut la nostra identitat com a fallers.

JUNTA EXECUTIVA

President	Ángel José Sánchez i Palop
Vicepresidenta	Rebeca Colomer i Ferrer
Vicepresident	Sergio Olmedo i Sancho
Vicepresidenta	Gemma Richart i Soler
Vicepresidenta	Estefanía Gozalbes i Almazán
Secretària	Ana Martínez i Agustí
Vicesecretario	Vicente Peinado i Boixader
Tresorer	Marcos Cosme i Juan
Comptador	Iván González i Puig
Vícecomptador	Álex Borredá i Albentosa
Delegades Actes i Protocol	Carla Sanchis i Boixader Jéssica Benet i Sanvictorino
Delegades Infants	Anabel Gayá i Pla M ^a Asunción González i Puig
Delegades Xarxes Socials	Marina Císcar i Soler Ana Sanz i Martínez
Delegats Cavalcades	Rafa Peinado i Grau Conxa Vila i Soler Carmen Pastor i Torregrosa
Delegats Llibret	Joan Quilis i Ródenas Raquel Vallín i Vila
Delegats Monuments	Óscar Expósito i Martínez Pepe Cerdá i Cervero
Delegada Loteria	Neus Olmos i Prats
Bibliotecari-Arxiver	Joan Quilis i Ródenas
Delegats de Casalet	Vicente Palop i García Alicia Sáez i Aleixandre M ^a Victoria Mullor i Domínguez
Delegats Polvora	Juan Ignacio Gisbert i Merlo Jordi Benages i Fons
Delegades Juvenils	Teresa Benet i Sanvictorino Andrea Hurtado i Mullor

CENS

D'ADULTS 2024

Palop Garcia, Vicent
Sáez Aleixandre, Alicia María
Mullor Domínguez, María Victoria
Quilis Ródenas, Joan Miquel
Navarro García, Fuensanta
Cosme Juan, Esther
González Puig, Iván
Martínez Gozalbes, Carlos
Colomer Ferrer, Rebeca
Borredá Alventosa, Alejandro
Bolinches Vidal, María Amor
Sánchez Palop, Ángel José
Expósito Martínez, Óscar
Gozalbes Almazán, Estefanía
Gaya Pla, Ana Isabel
Olmos Prats, Neus
Richart Soler, Gemma
Benages Fons, Jordi
Benavent Martínez, Héctor
Peinado Boixader, Vicente
Grau Gimeno, Neus
Peinado Grau, Rafa
Sanchis Boixader, Carla
Benet Vicedo, Jéssica
Gisbert Merlo, Juan Ignacio
Carballo Zorraquino, Noelia
Ferrero Maroto, Joaquín
Belda Bellver, Cristina
Cosme Juan, Marcos
García Alabor, Carlos Enrique
Martínez Agustí, Ana
Gil Moncho, Rafael
Olmedo Sancho, Sergio
Herencia Rando, Joaquín
Cabezas Suñer, José
Sanvictorino Catalá, María
García Cucarella, Aitana
Garrido Peinado, Claudia
González Puig, María Asunción

Benet Sanvictorino, Carmen
Navalón Martínez, Lilaya
Ciscar Soler, Gloria
Ciscar Soler, Marina
Pastor Torregrosa, Carme
Pérez Arenas, Carlos
Santos Benaches, Fernando José
Sanvictorino Catalá, Lucía
Sanvictorino Mompó, Emilio
Simón Pla, Andrea
Valdivieso Ruiz, Johana Marcela
Valero Collahuazo, Joffre David
Vila Soler, Conxa
Peinado Grau, Jaume
Hurtado Mullor, Andrea
Martínez González, Carles
Belda Pla, Marta
Benet Sanvictorino, Teresa
Torregrosa Orts, Carme
Fernández Vicente, Unay
Fuster Albert, Vanesa
Vallín Vila, Raquel
Cerdá Cervero, Pepe
Gorba Martí, María José
Ferrero Catalá, José Antonio
Cortés Piera, Andrea
Arango Ruiz, Arantxa
Sanz Martínez, Ana
Gil Medrano, Álvaro
Hostench Vidal, Jorge
Marzo Casanova, Enrique
Perales Gorba, Esperanza
Arques Camarasa, Enrique
Prats Ballester, Loles
Narváez Sancan, Wilson
Sanchis Calatayud, Javier
Benet Vicedo, José Manuel
Oltra Esplugues, Enrique
Render, Elizaveth

Recompensa de la JLF al faller Sergio Olmedo i Sancho

Si algú es mereixiaenguany aquest reconeixement era el nostre company i amic Sergio Olmedo, i no perquè ostenta el càrrec de vicepresident, doncs els càrrecs són sols això, un títol assignat a un faller a principi d'exercici, sense saber que pot passar després.

Però amb Sergio no caben les sorpreses, ell sempre està disposat a ajudar al que siga menester, amb un somriure al rostre i un res es impossible als ulls. Per a ell tot es possible, controla de molts aspectes, una persona molt hàbil i constant, pilar fonamental per a la comissió, i per a mi com a president, ja que tindré't al costat es un plaer i un descàrrec molt gran.

Ser una persona tan estimada per tota la comissió no és feina fàcil, però ell ho ha aconseguit, sempre disposat a treballar per la festa de les falles, però també de gaudir-la al màxim en cada acte i en cada moment, on sempre dona tot el que té dins. Sempre hi ha moments de treballar, però també sempre hi ha moments de gaudir, i Olmedo controla totes les àrees.

Porta molts anys al peu del canó, sempre intentant aprendre tot el que envolta el món de les falles, molt curiós i participatiu, doncs és per això que ara toca reconèixer tota la teua tasca, però açò no acaba ací, encara queda molt per fer i, de segur, que ho faràs.

Moltes gràcies Sergio, Benlloch t'està molt agraïda.

Àngel J. Sánchez

Premis 2023

Bunyols i socarrats

BUNYOLS

Coure

Arantxa Arango Ruiz
Marta Bel Pla
Raquel Vallín Vila
Teresa Benet Sanvictorino
Andrea Cortés Piera
Unay Fernández Vicente
José Antonio Ferrero Catalá
Vanessa Fuster Albert
Andrea Hurtado Mullor

Argent

Carlos Martínez Gozalbes

Or

David Joffre Valero Callahuazo
Johana Marcela Valdivieso Ruiz
Lucía Sanvictorino Catalá
Neus Grau Gimeno

Brillants

Carlos Pérez Arenas
Jordi Benages Fons

SOCARRATS

Coure

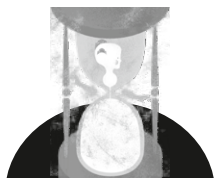
Marta Bel Pla
Teresa Benet Sanvictorino
Andrea Hurtado Mullor
Carmen Torregrosa Orts

Argent

Rebeca Colomer Ferrer
Joaquín Ferrero Maroto
Vicente Peinado Boixader
Alicia M. Sáez Aleixandre
Andrea Simón Pla

Brillants

José Cabezas Suñer

CENS

INFANTIL 2024

Benages Carballo, Joan
Gisbert Benet, Héctor
Perales Expósito, Sergio
Pérez Sanvictorino, Sara
Martínez González, Daniel
Benages Carballo, Jaume
García Martínez, Daniel
Gisbert Benet, Álvaro
González Cosme, Hugo
González Cosme, Saúl

Pérez Sanvictorino, Nacho
Valero Valdivieso, Angie Marcela
Cerdá Gorba, Pep
Sánchez García, Lucía
Ferrero Cortés, Alma
Herencia Olmos, Lola
García Martínez, Mateo
Oltra Render, Natalie
Oltra Render, Elena
Soler Richart, Inés

Bunyolets i socarradets

BUNYOLETS

Coure

Alma Ferrero Cortés
Lola Herencia Olmos
Mateo García Martínez

SOCARRADETS

Coure

Nayla Fernández Fuster
Daniel Martínez González
Nico Sansano Fuster

Argent

Sara Pérez Sanvictorino

"El Temps vola sobre
nosaltres, però deixa
arrere la seua ombra"

NATHANIEL HAWTHORNE

TEMPS I FALLES

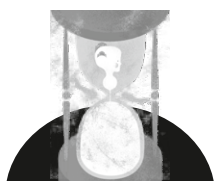
Cinquanta anys donen molt de si

José Manuel Benet Vicedo

Després de 50 anys, les persones que han dedicat un minut del seu apreciat temps a col·laborar a participar i pagar la factura d'aquests 50 anys de falla és important d'acordar-se'n, mai va ser millor allò d'abans ni mai va ser millor allò actual són èpoques i èpoques amb persones diferents, per sort moltes persones que han fet gran la família de la Falla Benlloch i al final això és l'essència de la falla: les persones. Me'n recorde dels presidents que ja no estan entre nosaltres com: Joaquín Prats, Salvador Albert, Ricardo Martínez, quina llavor tan important la de dirigir i presidir la Falla per a allò bo i allò dolent, gràcies, sé que des d'on esteu seguireu empenyant a la falla, falleres majors que no estan però no oblidem, Vicent Albert "sempre al nostre cor", Juan Mateu pare del nostre faller Juan "El Xinès", Murillo el barber, Vicente Palop "pare", dues persones entranyables per a mi i per a la resta de la falla Miquel Cortes "Sr. Miguel" i que dir de Ricardo Tormo "RICARD" el gorra era i serà sempre recordat per tots, amic allí on estigues, si us plau, segueix tirant petards, la despertà sense tu no és el mateix, el nostre primer artista Antoni Grau i qui millor per

escriure'ns uns versos que Pepe Santamaria deia al XXV Aniversari "Visca la festa fallera, en un grit que naix del cor és la gran festa, la primera i comissions la de Benlloch".

Aquests 50 anys ens han donat molts moments d'alegria, premis que al final son una anècdota que al final són els records de la història de la falla, el que queda a la memòria de cadascun dels altres premis com el palet de Bac que van aconseguir el Bala i Vicente Calatayud el 1981 el primer extra fora dels dos palets de les falles, la crítica local 1997, 1998 i 2007, Vicente Palop i Joan Quilis van començar a cuidar el nostre llibre i van aconseguir l'any 1995 el primer premi llibret de Xàtiva i com no recordar el premi del llibre de València aquell any 1996 primer que ens va saber a Glòria i 500.000 pessetes d'aquells temps de pesseta, el primer ninot indultat de la falla gran l'any 1996 "Els moros", després vindrien el dels anys 2010 i 2011, en falla infantil ninot indultat l'any 1998 i després 2006 i 2007, dos grans premis que sempre recordarem a la comissió, les falles infantils amb dos primers premis any 2006 i 2007, sota la presidència de Javi Lara, el nostre artista Paco Roca "sempre t'esta-

Fotografia amb Joaquín Prats, primer president de la comissió, Salvador Albert, segon president i Bertomeu Murillo, destacat faller dels primers anys.

Emilio, Ricard i Bala.

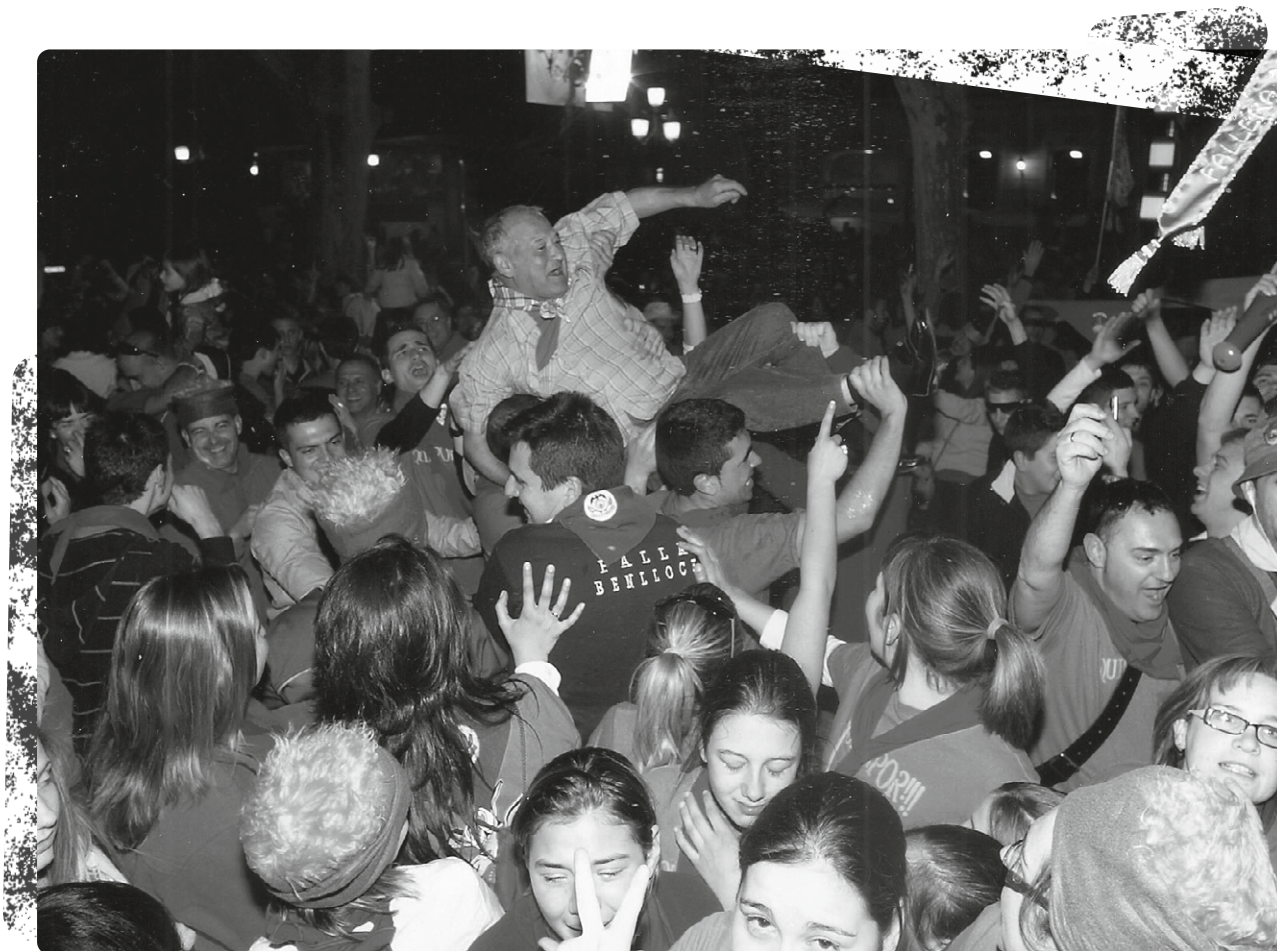

Falla de Benlloch al 1997. Artista Paco Roca.

rem agraiats”, artistes com Navarro i Olcina i després Germans Navarro 16 anys de falles plantades quasi res, també han passat per la nostra plaça els artistes Xavier Herrero, M.J. Blanco, Enrique Fuster, Bernardo Iñigo, Alfredo Bernat, Paco i Luis, no podíem oblidar els transports de les falles a càrrec del Sr. Pepe Guerrero “Clavel” alguna falla vam perdre pel camí però amb un gran record a aquesta entranyable persona, el seu fill Pablo i el seu net Pablo que durant molts anys ha perdurat a aquesta comissió, els nostres fotògrafs Figuerola, Prats i el nostre recordat

Federico, gràcies a ells tenim aquests grans records de la nostra essència, gràcies per les vostres fotos i vídeos, gràcies a persones meravelloses que col·laboraven amb la falla i la portaven al seu cor Carmen Mompó i Lao Sanvictorino el forn era el nostre segon casal, Les nits de carrossa a casa Palop i el que ens aguantava la seva mare Carmen cada nit, NO ESTAVA PAGAT AMB DINERS, també va ser el nostre segon casalet molts anys. Gràcies a Mompó “magre” per la seva aportació en la nit de les cremades de la falla amb el combustible a Rafael Cardona “Rafa

Els membres de Benlloch mantejant a Bala.

és i serà sempre l'etern segon president de tants de nosaltres, Vicente Calatayud, Vicente Fuster "Gallina", Isabel Chacón, Enric Valls, Celso Barbera, Enric Zamorano, Àngel Sánchez primer president que va començar a fer-me treballar amb càrrec a la falla, Joan Boluda, Xelo Llopis, Alberto Llopis (quin embolic en vam ficar amb la falla infantil i amb la carrossa que després no sortia per la porta "crack") recordar amics que no estan amb nosaltres Toni Alba, Ricardo Tormo, Paco "el Chato", Vicente González, Sunsi Puig, Immaculada Grau, també tenim persones que han format part de la nostra essència, faller de cor Miguel Jorda "Miguelín" respectat i estimat per tots, recordar a Neus Olmos primera presidenta de la falla, no podia oblidar el meu amic Juan Carlos Martínez sempre al servei de la comissió i ajuda inseparable en aquest camí de les falles tant a Benlloch com a la J.L.F. de Xàtiva al final els equips fan bons o dolents als presidents, aquest et

fa bo, Victoria Mullor fallera major i amiga, comença per a mi una etapa de president el 1993 amb la seva ajuda. Tant sols crec que el sentiment faller pur és la unió de les persones per una festa, sense més que una responsabilitat, alegria, tristesa, desanimament i de vegades frustració. Tot això ens pessiga l'ànima i ens fa sentir la festa del foc dins nostre. I siga quina siga el sentiment que toque, encara que siga qualsevol dels agrejolços, no ho canviaria per res i vosaltres?

Àngel Sánchez Palop va compartir el XXV aniversari i ara LES FALLES ENS DEUEN UNA, igual és que si... este és l'any. 50 anys donen molt de si, sort i enhorabona pel teu treball sempre per Benlloch.

Gràcies, Mari Carmen Sanvictorino, per ensenyar-me que era Benlloch. Sempre t'estaré agraït per compartir amb mi aquesta essència, feliç 50è aniversari a tota la família Benlloch.

Qui ho havera dit?

Mentxu

Foto de l'antic casal de Benlloch, al carrer Sant Pere

Qui diria que ja són 50 anys els que té aquesta falla? Una falla que va nàixer en 1973. Ja des dels seus inicis sabien que anaven a formar part de la història, una història amb moments esplendorosos i d'altres no tant, però tots coincidireu que està plena de persones treballadores i que viuen per la seua falla. És una falla que ha estat en constant evolució, és a dir, és una comissió que ha canviat la ubicació del seu casal en diverses ocasions (carrer Puig, dos locals diferents a Sant Pere), la ubicació de la seua falla de la plaça Benlloch al carrer Portal de València en el 2007, però de segur que esteu d'acord amb mi que han canviat més de roba identificativa que d'ubicació. Però l'article no va de roba ni de canvis d'ubicació sinó més bé de qui són els que han plantat al llarg d'aquests anys i quines són les temàtiques tractades al llarg d'aquests 50 anys.

Si fem una mirada cap enrere ens adonem que molts són els artistes fallers que han col·laborat a l'hora de realitzar els cadafals que any rere any han plantat en aquella placeta. Recordem que aquesta falla va canviar de la plaça Benlloch al car-

rer Portal de València després de 34 anys. Segons m'ha comentat el president de la comissió, no fou una decisió voluntària sinó més bé obligatòria. Què vol dir obligatòria? - us estareu preguntant - però la resposta és molt fàcil, i de segur que més d'un o d'una ho sap. Però, per a aquells/es que no ho sabem us ho contaré.

L'explicació és molt senzilla. Tot va ocórrer l'any 2007, any en què era president Javi Lara, l'artista faller d'aquell any fou Manolo Blanco i la falla va guanyar el segon premi (no hi havien seccions), el motiu els ninots del cadafal, els quals no cabien ni pel portal Fosc ni per Sant Pere per tant no podien arribar a la plaça Benlloch, així que no hi havia d'altra que canviar la

ubicació de la falla de manera obligatòria, sí o sí, i així és com va ser - segons les fonts oficials que m'han informat. Jo recorde, com si fora ahir, el canvi de lloc com si fora ahir, com si el temps no hi passara però no, el *tempus fugit*. Sabeu una cosa? el dia que es va inaugurar l'Exposició dels 50 anys de falles a la Casa de la Cultura no era tan conscient de com, de ràpid, passa el temps.

Per a aquelles persones que no heu vist el cadafal plantat a la plaça Benlloch, us diré que era espectacular veure allí plantada una falla i que malgrat la pendent tant pronunciada que té, les falles s'erigien esplendoroses, en aquella plaça, majestuosos, desafiant a la gravetat. Quan entraves pel

Última falla plantada a plaça Benlloch. 2006

portal Fosc per veure la falla et preguntaven: "com és possible que no caiga?, Com han fet l'estructura?", el que no sabia - ho intuïa - és que hi havia un secret i és que a l'hora de muntar els cadafals, els artistes fallers havien de tenir en compte la pendent i quan feien la part del monument li ficaven una base molt més alta a un costat (la de la pendent) que a l'altre i així eliminaven la dificultat de plantar la falla allí. Però, malgrat ser així, quan tu pujaves cap amunt per veure la falla era meravellosa i espectacular i més d'un/a de lector/a en aquests moments ho estarà recordant i pensarà el mateix, que en aquell espai la falla lluia més. Tanmateix és cert que els monuments actuals són molt

més grans que no els que es feien allí, però què hi farem? Les coses eren així i aquesta dificultat i pendent és el que feien aquesta falla peculiar i sobtadora al mateix temps.

Si fem un recorregut pels monuments grans d'aquesta comissió i, més concretament, si ens centrem en els lemes introductoris d'aquests magnífics cadafals, ens adonem que han tractat diferents temes de caire interessant i que a dia d'avui podríem trobar, fins i tot, d'actualitat com són: "El menjar natural s'acaba", "Aigües brutes" plantades pels germans Navarro; "Contaminació", "Guerra i pau" de Navarro i Olcina; "Xàtiva bonica i Xàtiva lletja" de Paco... són lemes que tenen una certa càrrega contra allò que tant preocupava en aquella societat de la dècada dels 80 i 90, que encara avui en dia són importants, no us sembla? Doncs sí, allí varen estar erigides desafiant la gravetat i imposant la seua bellesa – per a mi era molt impactant, i encara avui en dia quan ho recorde m'emocione. Crec que és indescriptible la sensació i com de magnífic era veure allí la falla plantada (i això que no soc d'aquesta comissió encara que tinc una certa vinculació a ella – i enguany crec que un poc més, veritat?).

Ara, on s'ubica la falla té una altra característica que també la fa peculiar, i és que com el Portal de València té una plaça xicoteta, el monument sembla que ompli tot l'espai, també és cert que els ninots són més grans i fa que ocupen tot aquell carrer, però li falta l'efecte colpidor de l'altra ubicació. No obstant açò, en cap moment estic menyspreant el canvi, la societat evoluciona i va canviar d'estat i de forma. Serà en aquesta nova etapa on apareixeran lemes com: "Quina por", "Un bon invent... falta ens fa", "Fins ací arribem" de Manolo Blanco; "Conjurs de poder", "A la reconquesta" d'Alfred Bernat i Cano; "Xàtiva West" per Què calor fa en falles entre d'altres.

Com podem veure els lemes dels diferents monuments sempre estaran tractant temes d'especial interès, preocupació i situació per la societat de cada moment i any, ja

que com tots sabeu varen haver dos anys en què va ser impossible plantar cap cadafal – no ho recordaré recordar perquè tots i totes encara avui ho tenim a la nostra memòria –. Són temes on es critica la situació que s'hi viu i busquen una solució – si de tant en tant fem cas a les escenes dels cadafals igual arreglaríem el món, què hi penseu? Molts estareu d'acord amb mi.

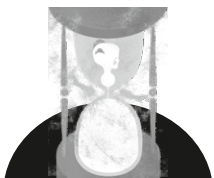
Ara, toca el torn dels artistes fallers si observem i llegim el llibre de Joaquim Sánchez *Quadern de falles, 1865-2014* i la informació proporcionada per Joan Quilis, allò que més m'ha cridat l'atenció és que només hi ha una artista fallera Imma Ibáñez Marco amb el lema "Ser faller i no morir en l'intent" plantada l'any 2018. Pel que fa a la resta d'artistes, ens adonem que els monuments han estat plantats molt consecutivament amb el mateix artista, això li donaria una certa confiança i una certa tranquil·litat a la comissió fallera. Si ho analitzem, qui més monument va muntar fou Navarro i Olcina amb un total de 9 cadafals en el període que compren 1978 – 1985. D'altres seran els Germans Navarro amb un total de 7 en 1987 i de 1989 - 1995; Xavi Herrero tres 2001 – 2004; Manolo Blanco nou de 2005 a 2007 i de 2009 a 2015 i Què calor fa en falles 5 de 2019 a 2024; entre d'altres artistes que només hi plantaren entre una i dues falles.

Podríem passar-nos hores i més hores parlant d'aquest tema, però no ho faré perquè seria, aleshores un article interminable i, tal vegada repetitiu i no és la intenció. Però, sí que m'agradaria remarcar que una falla és important quan compleix 50 anys i continua lluitant per mantindre's viva en aquesta societat on cada vegada resulta més difícil ser faller ubicat en un lloc o en un altre.

Enhorabona Benlloch i espere que continues complint molt més anys i arribes com a mínim als cent anys.

Bibliografia:

SÁNCHEZ I PÉREZ, Joaquim, *Quadern de Falles 1865-2014*. Xàtiva, Junta Local Fallera de Xàtiva, 2015.

Primera falla plantada al Portal de Valencia. 2007

"Xacobeo", uns fets extraordinaris

Javi Lara

En la comissió de Benlloch, on els colors i l'alegria de la festa fallera han sigut una tradició durant 50 anys, va sorgir un equip especial conegut com "Xacobeo". Aquest grup era llegendari pels seus increïbles fets extraordinaris i la seua capacitat per a crear moments sorprenents i plens de màgia satírica que han deixat empremta al llarg del temps.

Les seues actuacions solien manifestar-se al crepuscle del dia, sota el mantell estrellat, quan el sol cedia el seu tro a la nit, les malifetes d'aquesta formació ressonaven entre els carrerons i placetes dels racons màgics d'aquest barri.

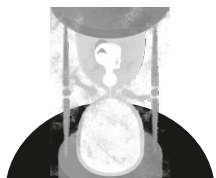
Els preparatius per aquestes gestes eren com un ball de complexitats i meravelles entrellaçades. Cada detall, des de la meticulosa elecció de materials fins a la coordinació d'habilitats úniques, formava part d'un ritual que combinava art, ciència i passió. Aquest esforç conjunt es traduïa en un espectacle èpic de creativitat i dedicació, assegurant-se que les seues accions foren recordades amb gran orgull al llarg del temps.

Bàsicament hi havia un objecte com a punt de partida. Aquest objecte, més que un

mer artefacte, era l'encarnació mateixa de la grandesa. Amb el seu poder, deslligava un torrent de possibilitats enlluernadores i accions extraordinàries. Era el cresol on convergien la innovació i la màgia, forjant un camí cap a proeses inimaginables i gestes que desafiaven els límits satírics de l'univers "Xacobeo".

Sense l'escala de Ricard, grandiosa, rígida, imponent i que inspirava diversió, tal com era ell, no haguera sigut possible una gran quantitat de fets extraordinaris.

Un d'eixos fets extraordinaris es va forjar durant una nit prèvia a la plantà, l'escala de Ricard ens esperava tombada, al seu costat es trobava la carretilla com dient: "Ací estem esperant-vos." L'entrada del casal la veritat que estava deserta, pobra, sense cap objecte que l'enlluernara. Allò millor que podia fer la formació era embellir-la. Agafaren l'escala i la carretilla, eixiren del casal en processó per la plaça Alexandre VIé carrer del Bosch amunt cap a casa de Gallina. El seu balcó pareixia el jardí del palau de Versalles amb totes eixes plantes i flors tant colorides. Els membres plantaren l'escala i amb el silenci tan meticulós que els caracteritzava pujaren

fins al balcó, en un moment el deixaren buit mentre la sogra de Gallina veia des de dalt de l'edifici com uns homes encaputxats furtaven les plantes. La carretilla plena de gom a gom de flors anava deixant un rastre olfactiu encantador de tornada al casal. La formació va deixar amb gran delicadesa tot eixe material de la naturalesa arreglat a l'entrada del casalet. Aquell vestíbul pareixia una altra cosa, era un autèntic esplendor semblant al pont de les flors a València durant l'època de Rita. Al balcó de Gallina, a la setmana següent van instal·lar un enreixat amb les mateixes mesures del convent de Santa Clara perquè no tornaren a desaparèixer les seues fascinants flors.

Un dels balcons mes típics que ha patit una gran nombre de fets extraordinaris de l'equip "Xacobeo" és sense cap dubte el balcó de Miquel Cortés al carrer del Portal de València. Per ubicació, per grandària i per descomptat, per la simpatia que ens transmetia el gran Miquel Cortés amb la seua bota de vi, eren motius mes que suficients per a ser un dels objectius principals dels "Xacobeo".

Un d'aquests fets extraordinaris va ocórrer durant una d'eixes nits gèlides abans de falles. Al casal hi havia una gran lona de tela d'unes dimensions considerables, 10 metres de llarg per 4 metres d'ample. Els membres coneixien perfectament l'amor de Miquel des de la seua etapa estudiantil a les clarisses de València al seu equip de futbol preferit i no era un altre que el Llevant. Van escampar la lona i amb una calligrafia meticulosa es podia llegir perfectament amb colors blaugranes "*Visca el Llevant*". Com no, a altes hores de la matinada, agafaren l'escala de Ricard i es dirigiren en processó cap al balcó. Allí van col·locar amb delicadesa eixa lona de 40 m². Al dia següent, Miquel sorprès i entre rialles al veure eixe gran missatge penjat al seu edifici, no va poder més que expressar amb orgull el seu sentiment pels colors al seu equip de l'ànima.

Més fets extraordinaris "Xacobeo" van ocórrer al balcó de José Manuel Benet. Un dia que a València es celebrava la Crida a les torres de Serrans, l'equip "Xacobeo" es trobava al casal i allí van veure arribar a Mari Carmen amb el seu imponent Twingo desca-

potable acompanyada pel seu ninot indultat de quan va ser anys arrere fallera major, ella es va elegir per a salvar de les flames el ninot d'una fallera saludant al respectable i va pensar que ara el millor lloc per a deixar-lo era al casal. Els membres de l'equip van decidir que en un dia tan important per al món faller el casal no era el lloc idoni per aquell ninot tan majestuós que desprenia simpatia i que amb el seu gest convidava a tot el món a gaudir de la festa fallera. Eixa nit, agafaren l'escala de Ricard i amb el ninot de la fallera al braç es dirigiren en processó cap al balcó de Benet. Plantaren l'escala, amb gran habilitat, sentit de l'equilibri i saber estar pujaren el ninot fins al balcó, de sobte es van trobar amb la mascota de Carme que defenia el seu territori amb ungles i dents. El combat va ser llarg amb eixe imponent conill, el pobre animal va intentar defendre sa casa com va poder però a la fi, els membres de l'equip aconseguiren el seu objectiu i col·locaren a la fallera al balcó mirant cap a l'albereda per a realitzar l'acte de la Crida i convidar a tot el món a la nostra festa fallera.

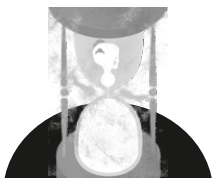
Un altre dels balcons que ha sigut objectiu de fets extraordinaris "Xacobeo" és el de Victoria. Mes que res per la gran distància que tenien que recórrer en processó els membres des del casal fins a la ubicació d'aquest balcó. L'ecoparc més o menys es trobava a la mateixa distància però els membres sempre han preferit enlluernar el balcó de Victoria amb tots eixos bonics artefactes que s'utilitzaven a l'exaltació de les falleres majors, a les cavalcades o al ralli i que durant la setmana fallera no tenien un emplaçament definit dins del casalet.

Però no tots els fets extraordinaris han tingut com a protagonista els balcons, sobretot a la porta del casal, els vehicles que s'aparcaven de sobte es convertien en uns regals perfectament empaquetats. Per a l'equip "Xacobeo" aparèixer en processó amb rolls de mantell, pintures, precintes, cartró, etc... i embolicar qualsevol vehicle d'un membre de la falla era com pintar un llenç amb cura i amor, transformant simples

objectes rodants en un brillant tresor que emocionava el cor del faller que més tard havia d'agafar-lo per a tornar a casa.

Un dels fets extraordinaris més impactant fou una nit al mes de març, al casal s'havia desbarat una antiga nevera heretada de la placeta Enríquez. Amb gran tristesa, els membres de la formació "Xacobeo" se la pujaren als muscles i començaren el comiat d'aquell aparell que tantes cerveses havia refrescat durant la seua vida. Eixiren del casal i amb pas solemne començaren la processó per a fer l'últim adéu d'aquell refrigerador. L'itinerari fou del carrer Sant Pere girant cap a baix per la plaça Benlloch fins al carrer Portal de València, allí es trobava aparcat el cotxe de Miquel Cortés, aquell Seat blanc impollut. L'última vegada que els membres de la formació "Xacobeo" van veure aquell frigorífic va ser mentre el depositaven al sostre del cotxe, a la vaca, perfectament equilibrada. Al dia següent, el tio Miquel es trobava al forn de la família Sanvictorino explicant com va ser l'últim comiat de la benaurada nevera fins a l'ecoparc que va estar acompanyat en comitiva per membres de la policia local.

Com no, si hem d'anomenar algun altre fet extraordinari, no hem d'oblidar un fet que va ocórrer l'última nit d'unes falles a finals de la primera dècada d'aquest segle. Al casal va aparèixer un taüt que algun faller de la comissió va utilitzar per a la nit de disfresses, l'equip "Xacobeo" es trobava trist perquè era l'última nit abans de la cremà d'unes falles immemorables. Però a altes hores de la matinada, quasi de dia, van decidir fer un comiat digne d'aquelles falles i van determinar celebrar "l'Enterro de la Sardina". L'objectiu d'aquell fet extraordinari va ser Juan Ignacio que hores abans havia fet bombeta de fum sense deixar rastre. Els membres es van organitzar en confeccionar una perfecta processó, davant desfilaven en dos files perfectament coordinades un considerable nombre de gent amb els seus ciris en flames, darrere desfilaven quatre membres que portaven al muscle el fèretre amb

una imatge de Juan a l'exterior, seguidament estaven els retors i les autoritats pertinents i a la fi la música de dolçaina tocant marxes fúnebres. La comitiva eixia del casal enfilant el carrer Sant Pere cap a baix per la plaça Benlloch, Portal de València, Avinguda de Selgas cap al carrer Gonzalo Viñes, en aquest carrer van desfilat per davant del casal de Selgas que van tindre la gran consideració de parar la música i amb un respectuós silenci van veure la sèrie de persones que marxaven solemnement carregant el taüt fins a la porta de casa Juan al carrer Músic J. Fayos al barri de les cases barates. Allí depositaren el fèretre al replanell de l'entrada, un membre de la comitiva va dir unes emocio-

nants paraules d'acomiadament i cada ú va dipositar una flor sobre la caixa. Durant el matí, els familiars de Juan van tindre temps per a sobreposar-se de l'esglai al veure la imatge d'ell damunt del fèretre i van rebre ajuda psicològica dels equips de neteja de la ciutat per arreglar els desperfectes ocasionats durant la celebració de "l'Enterro de la Sardina".

La genialitat de l'equip "Xacobeo" no tenia límits, cada un dels seus membres aportava la seua singularitat per crear fets extraordinaris inoblidables. La seua creati-

vat satírica era un torrent que desbordava barreres o deixava una empremta inesborrable en cada projecte o damunt de la farola que són impossibles d'oblidar.

En Benlloch, les malifetes de l'equip "Xacobeo" es van tornar llegenda, encara que mai van revelar les seues identitats, el seu llegat d'alegria, sorpresa i riures perdurà en els cors. Les anècdotes d'aquests i d'altres fets extraordinaris hui en dia encara són compartits per tota la comissió.

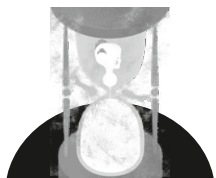
Vivències nostàlgiques als premis dels ninots indultats

Rafa Peinado Grau

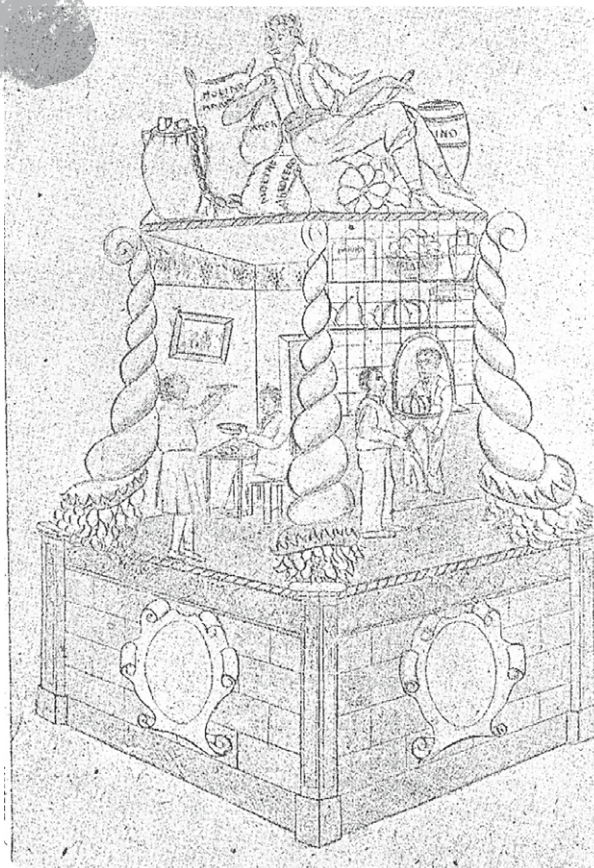

Ninot indultat de 1966, plantat en la falla "El que no corre vola", en la plaça d'Enríquez.

La paraula nostàlgia aplicada a les Falles és una definició molt extensa i difícil. És el lligament directe que tenim els fallers del record d'un any, que es deixa enrere la nit del 19 de març, data en què les falles de totes les localitats passen a ser rècords materialitzats en cendres. A partir d'aquesta nit, els monuments i els seus corresponents ninots es converteixen en un premi més que perdurarà guardat en l'esforç de l'artista i dels seus fallers. L'única solució que s'interposa en què els ninots no vagen destinats a ser flames, és que el ninot presentat per la comissió al concurs siga guardonat amb l'indultat de l'any. Per tant, seria l'única figura material que podria perdurar de l'exercici d'una falla per a ajudar a fer front de la

Falla de la plaça d'Enríquez de 1943.

nostàlgia que ens queda als fallers el dia 20 de març.

En conseqüència, es realitza una recerca dels ninots indultats de la Falla Plaça Benlloch-Aleixandre VIé des dels seus inicis, per recordar en aquest any d'aniversari faller els diferents premis que ha obtingut la comissió, fent-nos recordar la nostàlgia d'aquells anys. Però abans de tot açò, hauríem de conèixer i informar-nos en què consisteix ser el ninot indultat a Xàtiva.

La designació de ninot indultat sorgeix en la dècada dels anys vint del segle xx a la ciutat de València, quan les falles ja havien desenvolupat el seu caràcter artístic, va ser, quan per primera vegada es proposà de manera popular, deslliurar del foc un ninot faller. No va ser fins a l'any 1936 quan entrarà en vigor a Xàtiva.

Les diferents comissions de la nostra ciutat presenten a la Sala de les Columnes de la Casa de Cultura, dues figures, una del monument gran, i l'altre de l'infantil, sala

Ninot indultat de 1971, plantat en la falla "Clases d'amor", en la plaça d'Enríquez.

que alberga aquest concurs des de l'any 1991. El ninot indultat s'elegeix mitjançant un jurat, junt amb unes bases i estatuts establerts per part de la Junta Local Fallera de la nostra ciutat, bases que han anat evolucionant durant els anys, però amb el mateix objectiu, fer que el ninot premiat, no siga incinerat la nit de la cremà.

Per començar amb aquest camí de nostàlgia amb els ninots indultats, hem de recordar que la Falla Benlloch, és successora d'una altra comissió, l'anomenada Falla Plaça Enríquez, aquesta es plantà per primera vegada en l'exercici de 1933/34, i fou Fallera Major Victoria Medina i Martínez. És en el ressorgir de les falles de la nostra ciutat, després de la guerra civil, quan torna a plantar-se un monument a la plaça, més específicament, des de l'exercici de 1942/43 fins al 1947/48, període on plantà cinc falles. Després hi ha constància des de 1965/66 fins a l'exercici 1971/72, quan desapareix definitivament.

Falla infantil de 1998 “Aprents de mags” de Paco Roca.

Vié. El primer premi va ser l'any 1996 amb Paco Roca Chorques, compost per una parella de magrebins representant el comerç, el lema que representava aquest ninot era “Fira Selectiva”.

El verset que acompanyava deia així:
*“Hi hagué discriminació
 amb negres i magrebins
 deixant-los ells llocs roïns
 per a vendre: els carrerons”*

El lema del monument “Desperta, socarrat!”, va aconseguir el primer premi per a la tercera secció.

No va ser fins l'any 2010 quan la comissió torna a rebre el primer premi de ninot, i per tant, l'indult. Realitzat per Manolo J. Blanco i Climent, entrava per primera vegada a la història dels ninots indultats de les falles grans amb la figura de la xiqueta fallera que podem observar a la fotografia. Actualment el ninot es conserva al taller de l'artista.

El cadafal obtenia el tercer premi de les falles especials d'aquell any, com a lema “Tornant a l'estoreta”. La crítica anava encaminada a la importància que li dona l'Ajuntament a la Fira en comparació a la festa de les falles.

Els versos explicatius no podien descriure de millor manera el que volien representar, i deien així:

*“La Regidora de Fira i Festes,
 esborrarem de festes
 perquè només fomenten la Fira
 i deixen de banda la resta de festes.*

*L'Ajuntament té un gran repte
 fer la millor Fira del món
 això ho tenen fàcil
 si es gasten tot el pressupost”*

Aquest és l'últim aconseguït pel dia de hui, i en el qual ens hem de conformar els fallers per fer front a la nostra nostàlgia.

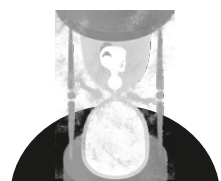
Falla infantil de 2006 "Santoral" de Paco Roca.

Arribat a aquest punt amb la nostra càmera fotogràfica, hem de donar pas a la comissió infantil, si fem una recopilació dels premis dels ninots indultats de la Falla Plaça Benlloch-Aleixandre Vié per a les falles infantils, ens adonem que varen ser un total de tres vegades, als anys 1998, 2006, i l'últim en 2007.

El primer l'any 1998 amb l'artista Paco Roca Chorques, el cadafal obtingué el se-

gon per a la secció especial amb el lema "Aprenents de mags". El president infantil d'aquest any fou Àngel Sánchez i Palop, mateix president que aquest any d'aniversari porta al capdavant la comissió.

Avancem vuit anys fins al 2006, data que la comissió obté el primer premi de la secció especial per a la falla infantil, el lema de la falla "Santoral Valencià" per l'ar-

tista Paco Roca, també juntament amb el de ninot indultat. Mateixos premis que assoleix a l'exercici següent. És l'últim any que la comissió aconsegueix un premi de ninot indultat per a les falles infantils, portava com a lema cadafal "Jo també vullc pintar", el qual va guanyar el primer premi de les falles infantils de Xàtiva.

Com a curiositat, el 2007 fou fallera major infantil Andrea Simón i Pla, en aquest exercici es va aconseguir l'últim primer premi de ninot indultat per part de les falles infantils de la nostra comissió. Andrea torna a representar desset anys després a la nostra falla amb el càrrec de fallera major del 50 aniversari, que des d'aquestes pàgines de vivències viscudes volem donar-li un reconeixement perquè continue guardant moments, rècords i nostàlgies junt a la comissió. Com deia el lema de la seua falla infantil, segur que pintarà cada dia del seu exercici un moment de nostàlgia guardada en la seua memòria.

Esperem que aquest camí de premis guardonats no acabe amb aquestes pàgines, i continue ampliant-se infinitament més anys, i d'aquesta manera poder continuar crear vivències nostàlgiques d'aquesta comissió familiar.

Falla infantil de 2007 "Jo també vull pintar" de Paco Roca.

Encara que no aconseguim cap premi, de segur, que els nostres fallers recordaran a la seua memòria dels ninots i dels cadafals que es cremen a la nostra plaça per sempre.

Què són les falles?

Henar Garcia i Cucarella

Tenint en compte que és una festa coneguda internacionalment qualsevol seria capaç de respondre a la pregunta, i qualsevol faria al·lusió a les llums, els focs artificials, les mascletaes, el soroll, la música, els vestits, les desfilades i, per suposat, la nit de la cremà.

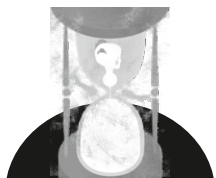
Jo pense que tot això és el més cridaner però que la veritat és que poca gent es fa una idea del que són realment les falles. Ja fa més de deu anys que no forme part de la comissió, ni de Benlloch ni de cap altra, però podria dir que m'he criat allí, i si em preguntàreu què són per a mi les Falles l'últim que mencionaria seria tot allò que els dona fama.

Les Falles per a mi són, sobretot, germanor i familiaritat. Són passar cinc dies de l'any pràcticament sense entrar en casa -més que per a posar-se i llevar-se el vestit, clar, vint-i-quatre hores en el casal amb la gent de la falla. Són tindre moltes mares i molts germans i germanes majors quan eres menut i són convertir-se en mare o germana gran, amb el temps, dels més menuts.

Les Falles són un fum de batalletes ocorregudes entre la plaça portal de València i la plaça Alexandre VI. Són matins on es desperten al barri, migdies de sol, banda, mascletà i paella i nits que no acaben mai ballant al casal sense haver-se llevat els monyos, amb els peus plens de tiretes.

Les Falles són amicitat i estima, tot i que a alguns d'eixos amics no els tornes a veure en tot l'any i cada 15 de març tornen a estar al mateix lloc, com si el temps no haguera passat, acaba de plantar el monument al mateix lloc on hi havia cendra.

Les Falles són foc, passió i sentiment, i és necessari viure-les des de dins per entendre-ho. Hi ha una imatge molt típica d'esta festa: les falleres plorant en la cremà. És curiós la quantitat de gent que pensa que és que els fa llàstima el monument al qual acaben de botar-li foc, i jo que ho he viscut us puc assegurar que allò que fa saltar les llàgrimes és que eixa llengua de foc gegant sols significa la fi d'una setmana màgica, la fi de les Falles i el començament del compte enrere per a les de l'any vinent.

Els membres de la falla Benlloch de celebració en la plaça.

Monument faller preparat per a ser cremat.

Nova era digital: evolució dels canals de comunicació de les Falles

Jose Luis Llorens Borrás

Vicepresident 4t de la Junta Local Fallera de Xàtiva

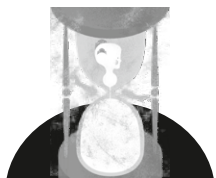
És innegable admetre que al llarg del **S**egle XXI hem viscut el naixement d'una era digital gràcies a l'evolució de la tecnologia quotidiana, tot açò ocorre en un curt període de temps i fa que les innovacions que fa un any ens sorprenien, a dia de hui ja estiguen desfasades, gràcies a la velocitat d'innovació que viu la indústria. Una revolució que no ha passat de costat al món de les Falles.

Totes aquestes innovacions han generat canvis en la forma de comunicar-nos en societat i, per tant, a la nostra festa. Lluny queda aquella època on els únics canals de comunicació per a informar a tots els fallers

de les novetats era el correu postal o el tracte personal directe, uns canals impensables a l'actualitat a causa de la varietat de mitjans que tenim al nostre abast.

Al que ens volem referir amb l'evolució de la tecnologia és, en gran mesura, al desenvolupament d'aplicacions mòbils, xarxes socials i pàgines web que han anat introduint-se, a poc a poc, a la nostra vida per a, de manera inconscient, normalitzar-les al món de les Falles.

De totes aquestes novetats, la primera que se'ns ve a la ment és WhatsApp, l'aplicació de missatgeria instantània (o xarxa social, depèn a qui preguntes) nascuda al 2.009,

però que no va començar a tindre popularitat fins al 2012. I amb aquesta app, la pregunta que ens fem és senzilla: quin faller no té almenys un grup de la seua comissió en aquesta xarxa social? Doncs la resposta és simple, ningú. Aquesta xarxa social, a l'igual que passa al nostre dia a dia, s'ha convertit en el principal canal de comunicació de la nostra festa per a comunicar qualsevol novetat, per prendre decisions i, en definitiva, estar informats de l'actualitat fallera.

Ja dins de les xarxes socials més pures, ens trobem amb les que podríem anomenar com les fonamentals per a què les activitats falleres apleguen a tothom. En efecte, estem parlant d'Instagram, Facebook i X (abans coneguda com Twitter).

Qualsevol falla que no tinga almenys un compte actiu a alguna d'aquestes tres xarxes, es podria qualificar com una comissió sense activitat, ja que la immensa majoria d'aquestes publica cada pas que fan quan està relacionat en algun acte faller que organitzen o acudeixen. Ha arribat a tal punt, que som capaços de conèixer la vida de les màximes representants d'algunes comissions.

La popularitat d'aquestes tres aplicacions dins de l'àmbit de les Falles hau-

ria sigut impensable fa escassos anys enrere, en especial Instagram i Facebook, amb unes xifres d'abast enormes. En el cas de les xarxes socials de la Junta Local Fallera de Xàtiva, les xifres de seguidors són, en el moment en què escric l'article, de 2.896 seguidors a Instagram i de 2.995 seguidors a Facebook; mentre que les xifres d'abast de les publicacions a aquestes xarxes del present exercici faller, és a dir, des del passat 20 de març, són de 20,6 mil i de 74,5

mil, respectivament.

Per una altra part, X al llarg del temps s'ha demostrat que no és la ferramenta ideal per al món de les Falles i, en general, per al món associatiu. Ja siga per no entrar en la seua dinàmica o que el públic objectiu de les publicacions no coincideix amb els usuaris d'aquesta xarxa. No obstant, seguir a X hui en dia és més una qüestió de costum dels encarregats d'aquest apartat, que d'utilitat.

Deixant de costat aquests mitjans, ens endinsem en altres canals emprats per les falles com són les pàgines webs. Aquesta eina comunicativa tingué el seu *boom* a finals de la dècada dels 2.000 amb la creació de nombrosos blogs, gràcies a la gratuïtat que ofería el desenvolupador web Blogger. com per a crear espais bàsics. En l'actualitat, el seu ús s'ha quedat pràcticament obsolet, quedant-se com a repositoris històrics d'unes poques, per dos raons fonamentals: la necessitat de pagar per a tenir una web actualitzada amb un domini propi i per l'alt esforç que suposa tenir un espai actiu i atractiu per al públic.

Per últim, dins d'aquest grup d'innovacions dels canals de comunicació fallers,

ens trobem amb Traca, una aplicació que allà l'any 2.015 intentà fer-se un lloc dins de les Falles per respondre a les diverses necessitats observades per l'empresa valenciana *KUkut Estudio*, desenvolupadora de l'app, la qual observà un segment de mercat a explotar.

Els inicis d'aquesta aplicació foren molt positius, gràcies a la novetat que implicava una ferramenta desenvolupada exclusivament per al nostre col·lectiu. Així i tot, les expectatives generades foren més altes que la realitat mostrada als usuaris, que anaren perdent l'interès al mateix temps que interactuaven amb ella, perquè encara estava en bajoqueta. Finalment, quedà en desús en detriment de WhatsApp, fins arribar a desaparèixer de la tenda d'aplicacions.

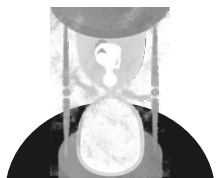
Qui sap si hui en dia la publicació d'aquesta app acabada tindria èxit? La resposta no estaria clara, però segurament tinga el mateix destí que l'original, en gran mesura a què no estaria integrada a la nostra vida quotidiana, una característica comuna a tot els canals que tenen èxit a les Falles.

Dins d'aquesta nova era digital, no ens podem oblidar dels mitjans de comunicació tradicionals, que, malgrat siguen els de tota la vida, l'interès que mostren pel col·lectiu han suposat un altaveu per a què qualsevol comissió o entitat pugui informar de la seua actualitat. En especial, a les Falles de Xàtiva tenim la ràdio i la televisió digital, que grà-

cies als seus programes especials i l'estreta col·laboració que mantenen amb qualsevol comissió, fan que aquest tàndem siga beneficiós per a ambdós, ja que, per una part, les Falles tenen un espai propi als mitjans consolidats, i per una altra, aquests mitjans es veuen beneficiats de tota la gent que arrastra qualsevol espai relacionat amb aquesta temàtica.

En general, la forma de comunicar-nos en el col·lectiu faller ha sofert nombrosos canvis al llarg de la història, concretament al segle XXI hem pogut observar els més evidents i que segueixen a les nostres vides hui en dia. Les xarxes socials i les aplicacions de missatgeria instantània són els actors principals de la nova forma de comunicar-nos dins del col·lectiu faller, gràcies a que són utilitzats a la nostra vida quotidiana, normalitzant el seu ús i exportant-lo a les Falles. Per altra banda, tots aquells que suposen qualsevol novetat exclusiva d'aquest entorn, estan avocats al fracàs, a no ser que les expectatives generades coincidisquen o superen a la realitat.

En definitiva, qui sap el que ens depararà el futur de les comunicacions a les Falles? Sols el temps dirà, de moment explotem totes les eines que tenim a la nostra disposició que, malgrat parega que les estem aprofitant al màxim, el potencial que tenen és impensable.

Sí no... no són falles

José Luis Lagardera Ventura

Periodista i faller

Tots esperem impacients que arribe la setmana fallera per veure els cadafals plantats a les nostres places i carrers, captivant-nos amb les formes i delectant-nos amb eixe perfum a pintura que emana dels ninots una vegada s'han col·locat al lloc que ocuparan durant els següents dies.

És difícil d'explicar... és un ritual que a totes les persones que estimem les falles ens agrada viure: passejar per tota Xàtiva per descobrir què ens ha deparat eixa falla de la que tot el món anava a parlar: quins colors tindrà, com seran les seues estructures, quin tema va a tractar i quina serà la seua crítica... perquè no ho oblidem: les falles sempre han de parlar. I no, no em referisc a què han de tindre un

Falla Selgas 2011. Artista Manolo Blanco

altaveu martellejant-nos durant tot el dia amb una veu en off que ens explique els seus versets. Vull dir que el que plantem ha de contar-nos alguna cosa, ha de colpir-nos, ha de fer-nos pensar, ha de fer trontollar tot

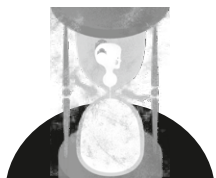
Falla infantil Selgas 2022. Artistes Germans JJ García.

allò que creiem com a veritat absoluta. Si no... no són falles.

Vivim temps complicats per a la sàtira. El poc pressupost que es maneja a les comissions destinat als cadafals, fa que els obradors fallers tinguin poc de marge per a la creació pròpia. Això els obliga a utilitzar refregits que ja s'han plantat en altres demarcacions, bé d'altres localitats o bé, fins i tot, del propi municipi (canviant-li algun detallet per a què no siguin completament idèntiques). No culpe als artistes... tot el contrari. Amb pressupostos de huit o deu mil euros, prou fan en plantar un monument mitjanament digne. A tots ens agrada el volum, que siga més gran, que òmpliga més la plaça... però hem de ser conseqüents amb el que oferim i amb el que demanem. Com deia, eixa multiplicació de falles similars també juga en contra de poder expressar una crítica elaborada, fins i tot, local. Això implica que moltes vegades, donat el caràcter d'un ninot que no ens diu res per ell mateix ni s'assembla a cap personalitat coneguda, s'haja de recórrer a recolzar la crítica

amb elements afegits com ara cartells, paperets o, fins i tot, materials reciclats. Algunes vegades pot quedar bé, jo no dic que no, però això suposa moltes vegades trencar amb l'estètica inicial que tenia el cadafal, i pot ser, al remat, contraproductiu. Perquè les falles han de tindre un criteri i una coherència, si no... no són falles.

I ens clavem de ple en el tema de la crítica perquè és altre aspecte que hem anat deixant de banda amb el pas del temps. L'origen d'aquesta festa – no ho oblidem – era l'atreviment, la sàtira, l'escàndol d'alçar polseguera del que passa al (nostre) món. Això ha implicat, des de l'inici, reticències i censures com ja li va passar al bo de Blai Bellver amb "La Creu del Matrimoni" aquell 1866. Però és que eixa és la nostra essència: "donar que parlar". Coincidireu amb mi en què cada vegada costa més trobar crítiques enginyoses, punxants, que sense ofendre saben rascar en tot allò que cal traure a la llum. Queden pocs especialistes, però es que encara que existiren un grapat més, cal tindre en compte que aquest és un tre-

ball acurat per al qual es necessita invertir temps, i a vegades... fins i tot diners. En moltes ocasions la crítica de la falla acaba sent l'últim en executar-se, com un mal necessari, com una obligació que es fa a desgana. Ja no s'incideix en posar damunt la taula les picabaralles municipals, allò que no ens agrada de les falles o de la societat... hem deixat de banda els versos atrevits per deixar pas a unes rimes tan blanques com la llet. Les falles han de fer riure a alguns, i cabrejar a altres, si no... no són falles.

Per al que parlàvem a l'inici de la manca de pressupost hi ha alternatives, perquè els diners no ho són tot. Però altra cosa és que això ens agrade o que estem preparats per a veure-ho. Des de fa uns anys, a Xàtiva, han anat apareguent falles que podríem denominar "diferents", amb artistes joves que realitzen treballs poc convencionals, allunyats del que estem acostumats a veure. Parle de gent com Gio Torres o els Germans JJ García, que no sols van arribar a Xàtiva sinó que ho van fer xafant ben fort i aconseguint sengles ninots indultats per propostes originals i arriscades per a les falles Corts Valencianes i Avinguda Selgas. Les seues falles van donar molt que parlar, en ocasions amb

voraços comentaris i burles despietades. És la resposta d'una societat que encara no està preparada per a veure propostes com aquestes als carrers, com ja passa des de fa anys a València. A vosaltres, tal vegada, us passe igual aquest any amb Miguel Hache, un altre dels màxims exponents d'aquests nous joves referents del món de les falles. Però no és precisament això el que – comentàvem - han de ser les falles? Risc, atreviment, donar que parlar... ja ho feren propostes en el seu dia com la falla blanca de Manolo Blanco a la comissió de Selgas o les falles de vareta al barri del Carmen; les falles al tomb –tornant als orígens- de Joan Ramón Jiménez i Corts Valencianes; les descabellades creacions de Raval a la dècada dels 90... al remat eixes han acabant sent sempre de les més visitades, sense importar la secció en la qual estaven.

Perquè sí, les falles "tradicionals" estan molt bé, però si no li clavem eixe punt de bogeria que ha caracteritzat la nostra festa al llarg del pas del temps, ens faltarà sempre alguna cosa. Ens sentirem incomplets. Les falles, per a bé o per a mal, han de donar tema de discussió per tot allò que representen.

I si no... no seran mai falles.

Germans JJ García, autors del Millor Ninot de Xàtiva 2020. Falla Selgas.

Competència, qualitat o a veure qui va més carregat

Raimon Tormo Llopis

ELS records que tinc dels dia dels premis dels meus primers anys de faller, es veure eixir als representants de l'ajuntament amb molts pocs banderins, res comparat a l'eixida de l'ajuntament d'ara i cal tenir en compte que molts premis ja s'han repartit abans.

Tinc records d'una competició pels premis de les falles, on la falla del Raval era imbatible, i la lluita pels premis següents entre les falles de República Argentina, Ferroviària o Mercat, la resta dels premis no tenien massa importància, no es competia per seccions com actualment, la importància la tenia la falla guanyadora i el que no volia ningú era quedar l'últim.

Unes presentacions a l'antic Gran Teatre, on la Falla Espanyoleto feia la presentació junt a la Falla República Argentina, la Falla del Mercat feia unes grans presentacions, amb uns decorats mòbils on les Falleres Majors, sempre apareixien amb algun aparell mòbil. A poc a poc, les presentacions van

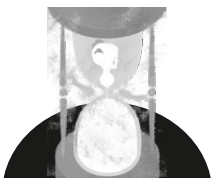
anar variant, i van fent-se més llargues, amb a propòsits mes treballats i on començaren musicals en lloc de play backs a les segones parts, de les falles Raval o Molina-Claret.

Hi havia un premi anomenat Activitat Fallera, en què es puntuava participació als actes, elaboració de carrosses, presència de l'estàndard als actes i el guanyador era qui més punts sumava... això si que era una competició...

Els jocs de saló es celebraven a un casal de falla i eren una competició de lligueta tots contra tots on sols rebia banderí el guanyador.

Com he dit en un principi, el dia de l'entrega de premis, perfectament es podia eixir de l'ajuntament tant sols amb els dos banderins del premi de la falla gran i infantil, i les Falleres Majors eixien d'allò mes contentes i no passava res.

A poc a poc, amb el pas del temps, han anat creant-se molts més premis, no vol dir

Premi Millor Ninot de Xàtiva. Falla Benlloch 1996.

Premis llibret 1994. Falla Benlloch.

que amb açò millore la competició i les falles treballen més per a aconseguir-los. Les falles grans són que normalment competeixen amb la majoria les competicions i les xicotetes, solen especialitzar-se sols en alguns premis.

A les cavalcades hui en dia, hi ha tres premis per a les carrosses pròpies, cosa que pot incentivar a les falles, i em pareix lògic ja que les comissions que lluiten per guanyar, tenen una compensació amb el segon o el tercer premi, després hi ha premi a les carrosses de lloguer, cosa que no veig gens massa lògica, perquè es un premi on la comissió no treballa, simplement acudeix a un lloc, la lloga i la paga, com a molt, es podria donar un premi únic, però tres ho veig excessiu. Els premis de quadre escènics són lògics, ja que permeten a les comissions que no lluiten pel premi de comparsa, poder lluitar per un banderí.

A les presentacions, a les primeres parts, sota el meu punt de vista, crec que

són molt poques falles les que competeixen per guanyar els premis, fent autèntiques representacions teatrals i invertint molts diners en decorats; en canvi, a la segon part, són tant poques falles les que participen, si tenim una poca de sort, sols per participar, pots quedar tercer i endur-te banderí. Per tant, sense ànim d'ofendre a ningú, els primers premis dels últims anys de segon part, no tenen comparació en els grans musicals que ens han ofert comissions com per exemple, el *Fantasma de l'opera* del Raval, *Hoy no me puedo levantar* de Sant Feliu o *La bella i la Bestia* de Selgas.

A l'exposició del ninot, trobem que hi ha tres premis de ninot per cada secció, per tant, la majoria de les comissions tenen premi, contant que sempre hi ha seccions que hi ha dos o tres competidors i tots tindrien premi.

Una de les competicions més fortes de les comissions, són el premis del llibret, Xàtiva és un dels pobles on millor qualitat

de llibrets Fallers s'ofereixen, a partir del 2019, es van crear sis premis en lloc de tres, perquè sempre quedaven comissions amb grans llibrets fora del pòdium.

Premis com la decoració del monument, diferenciar la crítica Fallera i la local, premis d'ingeni i gracia (que no tenen molta relació en la decisió del jurant amb què les bases explica), premis concedits per la regidoria d'igualtat, etc., no fan més que engrossar el nombre de banderins, però no la qualitat de les competicions.

Tal vegada, i açò es una opinió personal, si no es donaren tant de banderí, les comissions, donaríem més importància a guanyar un premi. Si als premis de les seccions de falles, se donaren els premis en funció d'un percentatge dels participants en cada secció, el fet de poder-te quedar sense premi crec que faria plantejar-se a les comissions anar a una secció o a una altra, perquè quedar-se sense premi, seria un "xasco" per a una comissió.

Crec que la competició hui en dia, ha derivat en guanyar més nombre de banderins que la falla veïna, tal vegada, una falla té sols el primer premi de la secció de la falla on competeix, però sols té eixe banderí, i no se li valora, en canvi, una altra falla que

té tres tercers premis de classificació en els jocs de saló, un tercer premi de carrossa de lloguer, és a dir, té quatre banderins, és el més valorat perquè és la falla que més banderins té tapant la seua falla... açò, ho parlarem un altre any...

Entrega de premis 2023.

Una presentació, molt que celebrar

Ángel J. Sánchez

Faller

La presentació d'una falla sempre és un acte molt senyalat al calendari faller, esperat per les Falleres Majors que veuran com, recolzades per la seua comissió, celebra un dia on tot roda al seu voltant i rep la tan estimada banda que la identifica com a tal.

És un acte on sap que una persona estimada li dedicarà unes paraules, que la faran passar de la risa a la llàgrima en un colp de segon. Des de l'escenari veurà prop a la seua família que tant l'ha recolzat per a que tot estiga perfecte en aquest dia.

Una exaltació és un dia molt especial ja des de bon matí, un dia amb molts preparatius i moltes sorpreses. També, clar està, de molts nervis, ja que has somiat molts dies en aquell moment, i hui ja va a fer-se realitat. Missatges, regals, sorpreses... Un fum de mostres d'estima de molta gent que sap que per a una Fallera Major és un dels actes més especials del seu any.

*Exaltació de la Fallera Major de Benlloch 2024.
Celebració del 50 aniversari.*

Exaltació de la Fallera Major de Benlloch 2024. Celebració del 50 aniversari.

Una presentació, des del punt de vista de les persones encarregades de fer-la realitat, és un altre món, una gran responsabilitat que no es fàcil assumir, ja que si tot va bé, és el que toca, però com alguna cosa surta mal, dol molt.

Jo he tingut el plaer d'encarregar-me de ja unes quantes presentacions, ja siga de Falleres Majors de Benlloch, com de Falleres Majors de Xàtiva, i la veritat és que ho gaudisc molt, és un acte també molt especial per a mi, perquè sé que és un dia d'emocions i de jugar en l'efecte sorpresa, és un element que motiva molt als equips responsables de les mateixes. Tocar la fibra sensible de la Fallera Major, els seus familiars i amics, així com de la resta de comissió és un repte molt motivador.

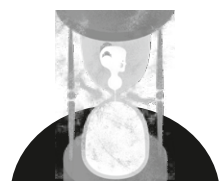
Una presentació és composta de diverses fases clau, primer està la recerca de la idea original i el seu primer esbós, després la preparació, junt al teu equip de confiança, de tot lo necessari per aquest dia, decorats, flors, apropòsit, joieria, banda, així com es-

collir diverses figures importants com és el presentador/a, mantenidor/a.

Una vegada ja tens aquesta última fase embastada, toca posar-se mans a l'obra amb assajos i anar tancant coses. Jo soc dels que pense que un apropòsit deu ser una introducció breu a la presentació, i ha de portar un toc d'humor, amb algun component sorpresa, com pot ser una cançó en directe, unes al·ludades, algun ballet o altre aspecte que done frescor i alegria a un acte "solemne".

Un guió net i àgil, amb un presentador/a ben escollit, és també un aspecte molt important perquè l'acte es faça lleuger i amè. I un guió tècnic ben complet, amb tots els apunts tècnics definits, separats per colors tots els aspectes a tindre en compte, i un director d'orquestra hàbil, i amb capacitat de reacció, que no es pare davant dels problemes sinó que busque solucions, també és un aspecte clau, rodejant de gent als diferents llocs de treball.

Una vegada platea es fa fosc, es moment de gaudir, deixar-se dur i viure el moment.

Exaltació de la Fallera Major de Benlloch 2024. Celebració del 50 aniversari.

Exaltació de la Fallera Major de Benlloch 2024. Celebració del 50 aniversari.

Enguany hem donat un pas més, ja que hem juntat a l'exaltació de la nostra màxima representant, la celebració del cinquanté aniversari, poca broma, un dels reptes més difícils que he tingut entre les mans, i vos assegure que he tingut de grossos, però també un dels més il·lusionants del que he viscut.

Ajuntar a tanta gent a un escenari, persones que han ostentat càrrecs representatius de la comissió, i que igual fa més de 30 o 40 anys que no es vesteixen de falleres o fallers, és molt especial. A més, li sume al meu cas particular, que després de més de 25 anys, vaig a ajuntar-me al mateix temps amb tota la meua família, rebre a l'escenari com a president al meu pare, mare i germanes va a ser màgic, indescriptible, i per concloure rebré a la meua filla.

Els nervis s'apoderen de tots, desfilar pel corredor del Gran Teatre de Xàtiva, a pesar de la possibilitat d'assajar abans, no es cosa fàcil. La por a caure per l'escala

viu al dintre, sobretot, de les falleres, que no veuen on xafen. Però un moment especial i que vaig veure gaudir a tots els fallers que ens varen acompanyar. Veure l'emoció al rostre de la gent reconforta molt, saber que la gent està gaudint d'una cita tan especial, és la millor recompensa a tot el treball.

La celebració del nostre aniversari va ser un acte únic, dels millors que hem pogut viure com a fallers d'aquesta comissió, i això ja mai ningú ens ho va a furtar. Des d'aquestes línies vull agrair a tot l'equip de treball de la presentació, i als participants de l'apropòsit, per la seua tasca, que feren que tot estiguera de deu.

Va ser molta feina, sí. Moltes hores dedicades, molts nervis i molts preparatius, però va valdre la pena tot el treball realitzat, perquè férem gaudir a la nostra Fallera Major, fallers i falleres, ex fallers i ex falleres, familiars i amics d'un dia de falles en majúscules, gaudirem de l'essència de les falles.

Sempre Falla, Sempre Benlloch.

Exaltació de la Fallera Major de Benlloch 2024. Celebració del 50 aniversari.

10 anys de Paper Plegat

Joan Quilis

Faller

Aquest 2024, la comissió de la Falla Benlloch, celebra el seu cinquanta aniversari, però no acaben ací les celebracions importants d'aquest any, hi ha més aniversaris. L'empresa Paper Plegat, celebra els seus primers deu anys.

Paper Plegat és una impremta i al capdavant de l'empresa estan Tere i José. No és una impremta a l'ús, perquè anar allí és com anar a casa, sempre tenen una bona recepció per a tots i sempre tenen solucions per a tot.

D'allí són els seus afamats i característics calendaris que cada mes van acompanyats d'una frase cèlebre i cada dia porta el nom del sant que s'hi celebra.

Els obradors de Paper Plegat estan situats al polígon de Novetlè, queda un poc lluny de Xàtiva i per als que no estem habituats a moure's per aquella zona, és quasi normal confondre's de camí, abans d'arribar allí.

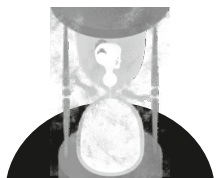
La relació de la Falla Benlloch amb Paper Plegat bé de lluny. Ells són els que ens imprimeixen el llibre des de fa molt de

temps i també tot allò que és feina d'impremta. Ens han fet cartells, tríptics, díptics i més coses. Tere i José no són membres de la nostra comissió, però es preocupen per nosaltres com si ho foren, s'interessen perquè el nostre llibre arribe dins dels terminis, tant a la Conselleria com a la Junta Local Fallera. També ens assessoren en tot allò que podem fer i que el nostre pressupost ens ho permet.

L'amistat de la falla Benlloch amb Tere i José supera els 10 anys de Paper Plegat. Els nostres camins es varen juntar al carrer Valles allà per 1992; des d'aleshores han sigut moltes hores junts i molts projectes junts.

Treballar amb ells és un plaer, són com els nostres germans, que s'hi preocupen de quan anem a començar o com portem el llibret i si fa falta, fins i tot, ens donen algun renegó.

Moltes felicitats per a Paper Plegat i per a Tere i José. que continuen treballant igual de bé i que la nostra relació continue molts anys més.

PAPER PLEGAT 10 anys

INDÚSTRIA GRÀFICA-IMPRESA

Paper Plegat és el nostre vaixell. Fa 10 anys que hi naveguem, encara que tota la vida l'hem dedicada a la mar. El 2024 fem la nostra primera escala a port i és motiu de celebració. En aquesta primera etapa de navegació hem viscut moments de mar en calma i també fortes tempestes. I el nostre navili ha resistit a la superfície.

Hem incorporat maquinària nova i tecnologia que suporti els forts vents i les envestides de les ones, però sobretot ens ha mantingut la il·lusió i la passió amb què iniciàrem el viatge: patrons i mariners, tots junts.

Aquests 10 anys han significat esforç, aprenentatge, experiència i sobretot molta satisfacció d'haver estat disponibles per a tot aquell que s'ha acostat a la nostra nau demanant ajuda. Benvingut serà tot aquell que vulga pujar a bord.

**Prompte continuarem el nostre viatge
solcant els mars, segurs de trobar
nous horitzons.**

FELIÇ 2024

"No es recorden els dies,
es recorden els moments."

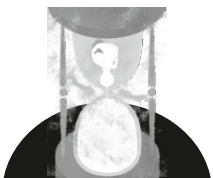
CESARE PAVESE

RECORDS D'UN ANY

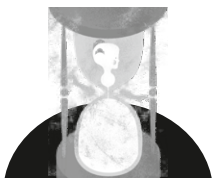

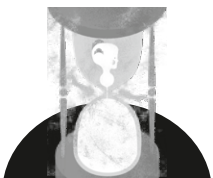

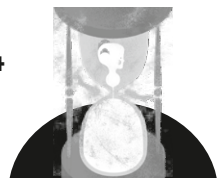

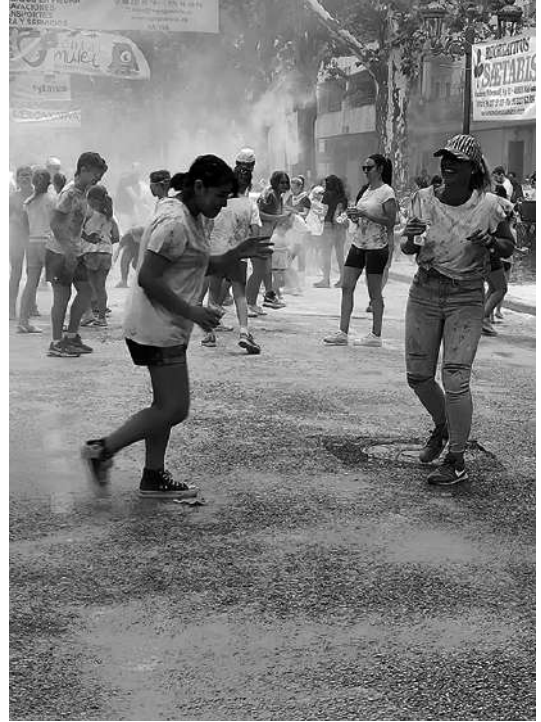

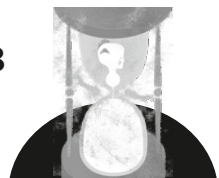
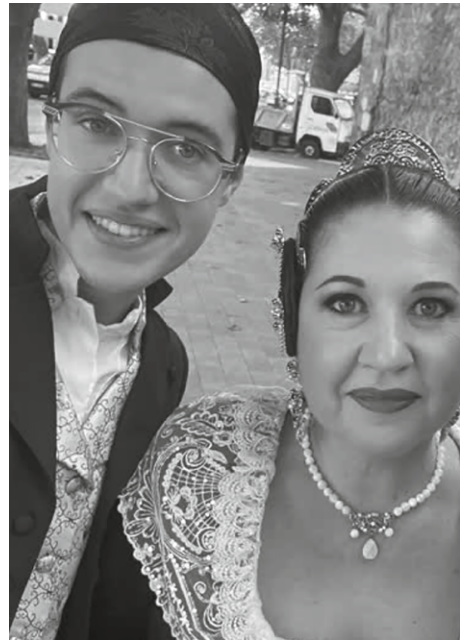

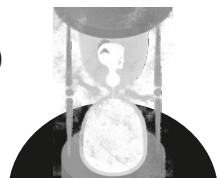

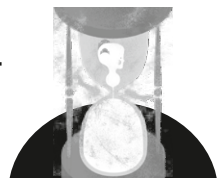
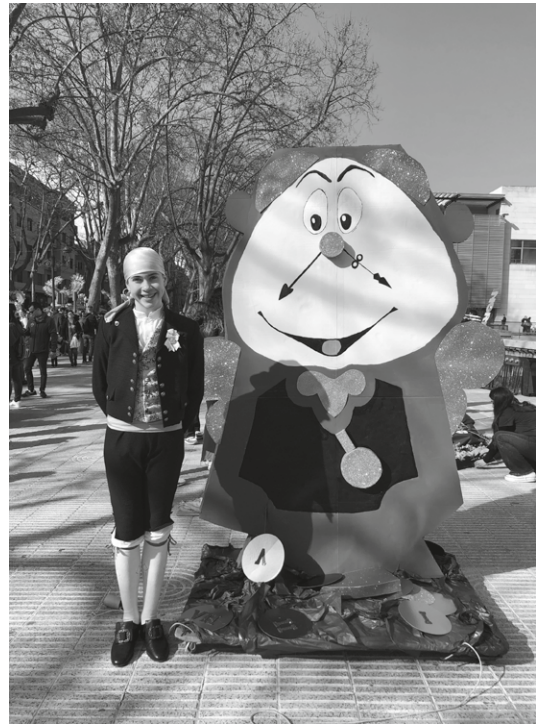

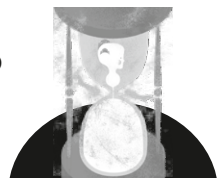

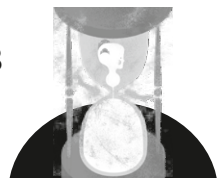

"La bona publicitat ven el producte hui i construeix la marca per a demà."

LLUÍS BASSAT

GUIA COMERCIAL

GRUPO
SANCRISTO

SKODA

Motor Pacífico

**Vehículo Oficial
de la Junta Local Fallera de Xàtiva**

Polígono industrial C, Ctra. Llosa de Ranes, s/n, Xàtiva - 962287041

www.motorpacificoskoda.com

Avda. Luis Suñer, 1-1º-1ª

46600 Alzira - Valencia

Telf. 962415170 - Móvil 607878968

asesoriasifcor@outlook.es

BUILDINGS & WORKS, S.L.

C/ Alzira 51, 1º B
46666 RAFELGUARAF (Valencia)
96 258 63 25 - 687 35 06 35
tecnico@bwrafel.es
admin@bwrafel.es
www.bwrafel.es

QUIÉNES SOMOS.

TLF.: 667342269
POBLACIÓN: XÀTIVA
CORREO: rollax.tour@gmail.com
REDES SOCIALES: [ROLLAX.TOUR](https://www.instagram.com/rollax.tour)

FRAN CABRERIZO   **DJ LOPEZ**   **QUILLE CASTELLS**

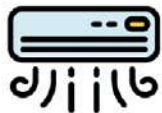

GiP Sistemes i Projectes S.L.

Automatización Industrial · Proyectos Llaves en Mano

Polígono Industrial "E", Nave 4 + 46800 XÀTIVA (Valencia) - Apdo. Correos 107
Tel. +34 96 228 30 91

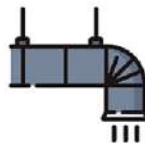
www.gipsistemas.com - gipsistemas@gipsistemas.com

AIRE
ACONDICIONADO

SISTEMAS DE
VENTILACIÓN

CONDUCTOS

FRIO COMERCIAL

CALEFACCIÓN

 658 998 013

www.richartinstalaciones.com

info@richartinstalaciones.com

Pol. Industrial "DE MESES" C/Ronda s/n

960705900- Fax: 962272472

46.800-XATIVA

stilconverson@stilconversion.com

STIL
CONVERSION

**TRANSFORMACIÓN DE AMBULANCIAS
Y VEHICULOS DE TRANSPORTE ADAPTADO
PARA PERSONAS CON MOVILIDAD REDUCIDA**

HORNO DEL SOL

C/ Segurana, 30 - Tel. 96 227 63 85

XÀTIVA

BAR AVENIDA

AVENIDA DE SELGAS, N 42

CAFETERIA SELGAS S.L.

XÀTIVA

Telf. 962283106

NOS TRASLADAMOS A

AVENIDA SELGAS, 56

Telf.: 962283106

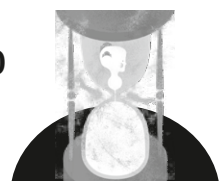

ESTUDIO
FEDERICO
FOTO & VIDEO

www.estudiofederico.es

c/ Montcada, 20
Xàtiva · Valencia

T. 962 276 643
info@estudiofederico.es

EL BARETO *music*

Botigues 5

a little big bar

Botigues 8

Angela®

*****

Alimentos Básicos para el Consumo

* congelados * secos * fríos

os desea
**FELICES
FALLAS**

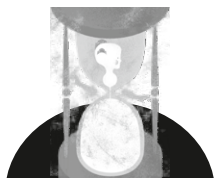
Distribucion HORECA

C/ Palanqueta, 4 · 46820 Anna

Tel. 962210080 Ext. 1

www.congeladosangela.es

marketing@congeladosangela.es

Hnos. NOCEDAL FAYOS, S.I.

DISTRIBUIDOR OFICIAL

C/. Miguel Hernández, 4 | 46666 **RAFELGUARAF** (Valencia)
Tel. 96 258 61 27 · Móvil: **615 677 212** | info@pepenocedal.com

ATL

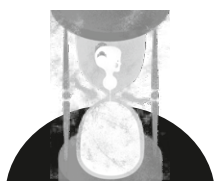
colormatic

LABORATORIO FOTOGRÁFICO
PROFESIONAL

ATL Colormatic vos desitja
bones falles!

www.laboratoriosatl.com

Pensa en un acte important...
de segur que l'has d'acompanyar amb flors

Carrer Trobat, 7
Tel. 962 28 17 53
46800 XÀTIVA

Plancha y Pintura

J. MATEU

Ctra. Genovés, 15
Tel. 96 227 51 66
Móvil 610 28 28 82
jmateubelda@hotmail.com

46800 **XÀTIVA**
(Valencia)

farmacia Llanderal

tu salud nos importa

**Consejo farmacéutico · Cuidado Personal · Dermocosmética
Herboristería · Dietética · Corporal · Infantil · Bucal**

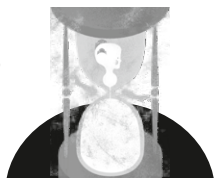
Avda. Selgas, 64 · Tel. 96 228 02 97 · Xàtiva

MARTA FUENTES BONO

GRADUADO SOCIAL
LABORAL · FISCAL · SEGUROS

C/. Carlos Sarthou, 10-1º-Pta.1
Tel.:96 228 08 64 - Fax: 96 227 59 11 - Móvil 670 037 179
46800 XÀTIVA (Valencia)
aseoriamfb@gmail.com

Vicente Argent Climent

Dpto. Comercial

 667 704 348

info@pirotecniatamarit.com

Fábrica: Alfarrasí

jumanet
suministros de
hostelería i neteja s.l.

bons falles!!!

Exposició de lunes a Viernes
en horario de mañanas de 09.00 a 14.00 tardes de 16.00 a 19.00

Polígono Industrial, C/ De la Industria,
Naves 31 y 33 46814 Llanera de Ranes, València

Tel. 96 292 82 12 Fax. 96 225 47 20

www.jumanet.net · jumanet@jumanet.net ·

**ASESORÍA
G.M.M.**
reinventando / los seguros

Seguros de
hogar
automóvil
vida
salud
etc...

VOS
DESITJA UNES
BONES FALLES
2024

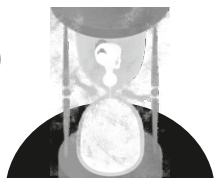

Pza. Pont del Riu, 8 - bajo
Tel./Fax. 96 224 32 51
46650 Canals (València)

Ausias March, 15
Tel. 96 204 99 33/Fax. 96 204 99 34
46800 Xàtiva (València)

Ctra. Madrid, 27
Tel. 96 292 81 60
46814 Llanera de Ranes (València)

el
**Car
men**
restaurant

www.mossetmediterrani.com

menjar per a emportar

XÀTIVA

C/. Ausiás March, 11

Tel. 96 227 61 12

XÀTIVA

**C/. República
Argentina, 15**

Tel. 96 228 06 18

Hidroaigua

piscinas

Piscinas Tratamiento de agua Productos Químicos Filtración Limpieza

Experiencia

24Horas / 365 días
651 83 83 86

Trato personalizado

Calle Cerdán Tallada, 17

96 204 74 16

46800 Xátiva

info@hidroaigua.es

**MATERIALES Y HERRAMIENTAS PARA LA CONSTRUCCIÓN
CONTENEDORES PARA OBRA**

🔍 **TIENDA ONLINE** ✕

Ronda Sequía de la Vila, 11 - 46800 Xàtiva

☎ 96 228 10 01 - 626 144 345   ✉ info@mafercon.es

RECREATIVOS SÆTABIS

Académico Maravall, 9 y 11 • 46800 Xàtiva
Teléfonos: 96 227 52 03 - 04 - 05 • Móvil: 665 970 562

recreativossaetabis.com

XÀTIVA ENGLISH

JUAN

CLASES PARTICULARES

ATENCIÓN PERSONALIZADA

PRIMARIA

ESO

BACHILLER

EOI
BI - B2

c/ Honorato Juan n2 piso4 pta8 Xàtiva 46800
Telf. 659 475 466

Bosch Car Service Talleres Saetabis Multimarca

46800 Xativa, Valencia

962 270 161 Pide cita

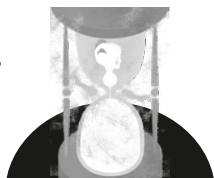
ANGEL DIAZ DONOSO

promociones

 ALBEREDA JAUME I, N°62. XÀTIVA

Bones Falles

 LA TENDA DE
L'ESTUDIANT

unión asesores

LABORAL - FISCAL - SEGUROS

Baixada de l'Estació, 22, 1º, 2ª • 46800 XÀTIVA (Valencia)
Tel. 96 228 20 22 - Fax 96 228 12 74 - Mòvil 670 897 534

FISIO& ACTIVA

CLÍNICA INTERDISCIPLINAR

Avinguda País Valencià, 1, baix • 46800 XÀTIVA (València)
Cita prèvia: 656 90 98 18

BANDAS FALLERA
CORBATINES
BORDADOS PUBLICITARIOS
ESTAMPACIÓN Y VINILO

Tels. 677 455 076
617 709 201

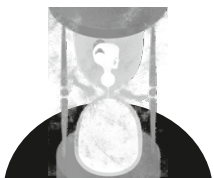
Plaça Mercat, 18 - XÀTIVA 46800

LA DIOSA
FORTUNA

[www.LADIOSA
FORTUNA.com](http://www.LADIOSA
FORTUNA.com)

Loterias La Diosa Fortuna
Pasaje del Leon, 4 - 46800 Xativa (Valencia)
Tel. 96 227 35 97

**L'associació cultural
FALLA PLAÇA BENLLOCH ALEXANDRE VIÉ
agraeix la col·laboració de totes aquelles persones
i empreses que, amb el seu esforç,
han fet possible l'edició del seu llibret de falla.**

